

FVU fra A til Z Afsluttende rapportering

**Et udviklingsprojekt finansieret af Undervisningsministeriets
Tværgående Udviklingspulje / TUP**

1. juni 2011

Mærsk Nielsen HR

Jystrup Bygade 4

4174 Jystrup

Tlf. 35 13 22 77

lizzie@maersk-nielsen.dk

www.maersk-nielsen.dk

ISBN: 978-87-92324-22-1

Rapporten er udarbejdet af konsulenter fra Mærsk Nielsen HR i samarbejde med projektlederen og projektdeltagerne i FVU fra A til Z.

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING.....	4
PROJEKTETS FORMÅL OG DELTAGERE.....	4
PROJEKTETS MÅLGRUPPER	4
PROJEKTETS ORGANISERING OG STYRING.....	5
LÆSEVEJLEDNING - RAPPORTENS OPBYGNING	5
REDEGØRELSE FOR PROJEKTETS AKTIVITETER OG RESULTATER	7
GENNEMFØRTE UDVIKLINGSAKTIVITETER	7
PROJEKTETS OUTPUT	8
PROJEKTETS RESULTATER	9
FORMIDLING AF PROJEKTETS ERFARINGER	10
HÅNDTERING AF KRITISKE ANTAGELSER I PROJEKTET	10
RESULTATER AF SPØRGESKEMAUNDERSØGELSE.....	12
EVALUERING AF PROJEKTET	14
VURDERING AF MANGLENDE OPFYLDELSE AF KVANTITATIVE MÅL	14
PROJEKTLEDERS EVALUERING	15
PROJEKTSKOLERNES EVALUERING	18
EKSTERNE KONSULENTERS EVALUERING	21
BILAG 1. PROJEKTSKOLERNES RAPPORTERING	26
RAPPORTERING FRA EUC VEST.....	26
RAPPORTERING FRA AMU-VEST	31
RAPPORTERING FRA SOCIAL- OG SUNDHEDSSKOLEN ESBJERG	43
RAPPORTERING FRA UNIVERSITY COLLEGE SYDDANMARK.....	46
RAPPORTERING FRA VUC VEST	51
RAPPORTERING FRA AOF CENTER SYDJYLLAND	52
RAPPORTERING FRA VEU CENTER VEST	53
BILAG 2. OVERSIGT OVER FÆLLES PROJEKTAKTIVITETER.....	55
FÆLLES UDVIKLINGSSEMINARER	55
PROJEKTSEMINAR OM 'FORMIDLING AF FVU'	55
BILAG 3. SKABELON FOR PROJEKTETS MÅL- OG HANDLEPLANER	58
BILAG 4. PROJEKTETS FORMIDLINGSAKTIVITETER.....	60
NYHEDSBREVE.....	60

Indledning

Dette kapitel redegør for formålet med projektet, og hvilke skoler der har deltaget i projektet. Kapitlet redegør endvidere for, hvilke målgrupper der har været for projektets aktiviteter, og hvordan projektet er blevet organiseret og styret.

Projektets formål og deltagere

Formålet med FVU fra A til Z har været at styrke samspillet mellem AMU og FVU gennem et øget fokus på forberedende voksenundervisning (FVU) i forhold til AMU-kursister og virksomheder i skolernes opland. Målet var at øge antallet af AMU-kursister og andre kortuddannede, der får vurderet deres basale dansk- og matematikfærdigheder, og at øge antallet af deltagere i FVU-læsning eller FVU-matematik og i forløb, hvor AMU kombineres med FVU.

Projektet er blevet gennemført i perioden 1. oktober 2009 til 31. marts 2011 af EUC Vest, AMU-Vest, Social- og Sundhedsskolen Esbjerg og University College Syddanmark i samarbejde med VUC Vest og AOF Center Sydjylland samt med hjælp fra eksterne konsulenter fra Mærsk Nielsen HR.

Projektet satte sig ved start konkrete, målbare mål for antallet af gennemførte vurderinger af basale færdigheder og for antallet af deltagere i FVU i projektperioden. Disse mål var:

Antal vurderinger af basale færdigheder hos de fire erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner samt VUC Vest og AOF Center Sydjylland:	9.000
Heraf antal vurderinger af basale færdigheder på de fire erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner:	5.000
Antal FVU-deltagere hos de fire erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner samt VUC Vest og AOF Center Sydjylland:	3.000
Heraf antal FVU-deltagere på de fire erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner:	250
Antal AMU-FVU-kombinerede forløb og deltagere på de fire erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner:	12 forløb 200 deltagere

Projektets målgrupper

De fire erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner varetager tilsammen arbejdsmarkedsuddannelser inden for en lang række brancher og uddannelsesområder, f.eks. social- og sundhedsområdet, det pædagogiske område, det tekniske område og det merkantile område.

Målgruppen for projektet har været kortuddannede med behov for at få styrket deres læse-, skrive- eller regnefærdigheder. Projektet besluttede, at der især skulle være fokus på kortuddannede i forhold til følgende brancher og medarbejdergrupper:

- Elektrikere og smede i vedligeholdelses- og reparationsafdelinger i fremstillingsvirksomhed (dansk og matematik)
- Kortuddannede mellemledere (dansk)

- Kommunale dagplejere (dansk)
- Social- og sundhedshjælpere (dansk)
- Bygge- og anlæg, især kloak/rørlægger (matematik)
- Stilladsarbejdere offshore (matematik)
- Rengøring (dansk)

Det var således projektets vurdering, at medarbejderne på disse områder har en række udfordringer i forhold til dét at kunne læse, skrive og regne. Disse udfordringer ses både i forbindelse med deltagelse i AMU og ved løsning af arbejdsopgaver.

Inden for stillads og kloak er der bl.a. et krav om, at medarbejderne kan regne med nivellerings, code og belastninger, mens der for elektrikere og smede er et krav om, at man kan foretage tekniske omregninger og udarbejde skriftlig dokumentation. På social- og sundhedsområdet skal medarbejderne kunne læse og skrive på de håndholdte computere, og på det pædagogiske område skal medarbejderne kunne udarbejde læreplaner.

Projektets organisering og styring

Projektet blev fra starten af organiseret med

- en projektleder: Ole Møller fra EUC Vest
- en styregruppe, bestående af ledelsesrepræsentanter fra projektskolerne, VUC og AOF
- en projektgruppe, bestående af tre repræsentanter fra hver af de erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner og en repræsentant fra henholdsvis VUC og AOF.

Eksterne konsulenter fra Mærsk Nielsen HR blev indkøbt til at bistå projektlederen med at gennemføre og styre projektet og med at opsamle erfaringer og evaluere projektet.

Projektdeltagerne fra de erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner har bestået af FVU-lærere, AMU-faglærere og vejledere/virksomhedskonsulenter. Fire af projektdeltagerne – én fra hver uddannelsesinstitution - har fungeret som nøglepersoner, og som sådan har de haft en særlig opgave i at sikre projektets fremdrift på egen uddannelsesinstitution og være projektlederens kontaktperson.

Ved projektstart blev det besluttet, at projektskolerne skulle bruge mål- og handleplaner til at planlægge og styre deres aktiviteter og logbøger til opsamling af erfaringer. Mål- og handleplanen præciserer delmålene for projektet og de aktiviteter, som projektskolerne vil gennemføre hver for sig eller i fællesskab for at nå delmålene. Se skabelon for mål- og handleplaner i bilag 3.

Læsevejledning - rapportens opbygning

Rapporten er bygget op med følgende kapitler:

Først redegøres for projektets aktiviteter og de opnåede resultater samt for resultaterne af en spørgeskemaundersøgelse blandt de AMU-kursister, der har været omfattet af projektets aktiviteter.

Denne redegørelse efterfølges af en evaluering af projektet. Evalueringen sætter fokus på projektets opfyldelse af de kvantitative mål, som projektdeltagerne besluttede på tidspunktet for ansøgningen til Undervisningsministeriets Tværgående Udviklingspulje. Herudover omfatter kapitlet projektleders evaluering, projektskolernes evaluering og eksterne konsulents evaluering.

I bilag 1 har den enkelte projektskole i detaljer beskrevet deres erfaringer i projektforløbet og de resultater, som de har opnået. Herudover omfatter bilaget en oversigt over de fælles aktiviteter i projektet (bilag 2), skabelonen for projektets mål- og handleplaner (bilag 3) samt de nyhedsbreve, som er udsendt under projektforløbet for at formidle aktiviteter og erfaringer til interessenter (bilag 4).

Det skal bemærkes, at nogle af projektskolerne benytter betegnelsen 'screening' i de tilfælde, hvor der er tale om vurdering af basale læse- og regnefærdigheder. Betegnelsen 'test' benyttes i de tilfælde, hvor der er tale om gennemførelse af den vejledende læsetest eller den vejledende matematiktest for voksne.

Redegørelse for projektets aktiviteter og resultater

Dette kapitel redegør for projektets udviklingsaktiviteter, der både er gennemført i fællesskab på udviklingsseminarer og på den enkelte projektskole. Herudover redegøres for de materialer og modeller, som er udviklet i projektet (output), de resultater, som projektet har opnået, hvad angår antal deltagere i vurderinger og FVU, og de formidlingsaktiviteter som projektet har gennemført.

Kapitlet opsummerer endvidere resultaterne af en spørgeskemaundersøgelse, som projektet har gennemført blandt AMU-kursister, der har deltaget i vurdering af deres basale færdigheder. Undersøgelsen har haft til formål at belyse, hvor mange af de personer der deltager i en vurdering, der påbegynder FVU eller anden relevant undervisning.

Gennemførte udviklingsaktiviteter

Fælles udviklingsaktiviteter

Projektet har gennemført seks fælles udviklingsseminarer med deltagelse af projektlederen, projektgruppen og de eksterne konsulenter. I det første og sidste seminar deltog endvidere styregruppen for projektet.

Udviklingsseminarerne har haft til formål at gøre status over projektets aktiviteter og målopfyldelse, at planlægge nye aktiviteter og at drøfte projektets erfaringer bl.a. med at motivere kortuddannede til at deltage i vurdering af basale færdigheder og FVU. Ved afslutningen af hvert udviklingsseminar er der indgået aftale om, hvilke opgaver der skulle løses i den kommende periode, og hvem der havde ansvaret for de enkelte opgaver.

En vigtig opgave var at gennemføre virksomhedsopsøgende arbejde for at informere om muligheden for FVU og vurdering af basale færdigheder.

For at klæde konsulenter bedst muligt på til det virksomhedsopsøgende arbejde, gennemførte projektet i samarbejde med VEU Center Vest et fælles projektseminar, hvor der blev sat fokus på, hvordan erhvervsskolerne bedst kan formidle 'det gode budskab' til virksomheders ledelse og medarbejdere om, at der er store gevinster ved at få vurderet basale færdigheder med henblik på efterfølgende deltagelse i FVU.

Bilag 2 indeholder en oversigt over tid og sted for de fælles udviklingsseminarer samt program for projektseminaret og lærepunkter fra seminaret.

Udviklingsopgaver på de enkelte projektskoler

Projektskolerne har i perioderne mellem udviklingsseminarerne arbejdet med opgaver, som er blevet aftalt på seminarerne. Det har bl.a. handlet om

- At udvikle og planlægge tilbud om vurdering af basale færdigheder, FVU-tilbud og tilbud, hvor AMU kombineres med FVU.
- At klæde AMU-faglærere på til at informere AMU-kursister om muligheden for vurdering af basale færdigheder og til at stå for gennemførelsen af den vejledende læse- og matematiktest for voksne.

- At klæde AMU-faglærere og konsulenter på til at markedsføre over for arbejdspladser, hvilken gevinst medarbejdere vil opnå ved at få vurderet deres basale færdigheder og deltage i FVU.

Herudover er en række private og offentlige virksomheder blevet informeret om tilbud, og der er blevet gennemført virksomhedsbesøg for at drøfte behovet for FVU og vurdering af basale færdigheder. Flere af virksomhedsbesøgene er sket i samarbejde med konsulenter fra VEU Center Vest.

Projektets output

Oversigt over aktiviteter og mål

Projektskolerne har undervejs i projektperioden opdateret deres mål- og handleplaner for projektaktiviteter. Milepæl for opdateringen har været de fælles udviklingsseminarer.

Projektskolerne har endvidere løbende gjort status over projektets målopfyldelse, dvs. antallet af vurderinger af basale færdigheder, antallet af FVU-deltagere på projektskolerne og antallet af forløb, hvor AMU kombineres med FVU. De fælles udviklingsseminarer har været milepæl for statusopfølgelsen.

Informationsmaterialer

Projektet har udarbejdet informationsmateriale, som AMU-lærerne, konsulenter m.v. kan anvende ved information af AMU-kursister og andre kortuddannede om muligheden for at få vurderet deres basale færdigheder og deltage i FVU.

En af projektskolerne – Social- og Sundhedsskolen Esbjerg – har endvidere udarbejdet en mappe til AMU-lærerne til brug ved gennemførelse af vurdering af basale færdigheder. Mappen indeholder plancher om den vejledende læsetest, instruktion og vejledning til læsetesten, resultat-/scoringsark samt en kopi af testen. Øvrige projektskoler har haft lejlighed til at se denne mappe for at lade sig inspirere.

Projektet har i samarbejde med VEU Center Vest etableret en samlet oversigt over FVU-tilbud med information om datoer for vurdering af basale færdigheder og datoer for FVU-holdstart et år frem. Denne oversigt fremgår af VEU Center Vests hjemmeside.

Projektet har medvirket til, at der i regi af VEU Center Vest er udviklet et fælles informationsmateriale til virksomheder, medarbejdere og interessenter om vurdering af basale færdigheder og om muligheden for FVU og ordblindeundervisning. Dette materiale foreligger i trykt form og kan desuden hentes elektronisk på VEU Center Vests hjemmeside.

Udvikling og afprøvning af modeller

Projektskolerne har gennemført mødeaktiviteter for at klæde AMU-lærere på til at informere deres kursister om, at de kan få vurderet deres basale færdigheder.

Projektet har udviklet og afprøvet forskellige modeller for gennemførelse af vurdering af basale færdigheder. Hos AMU-Vest har man valgt den løsning, at udvalgte faglærere står for testen, mens den efterfølgende vejledning gennemføres i samarbejde med VUC Vest. Hos EUC Vest er det en FVU-lærer, som står for både test og vejledning, mens det hos University College Syd-danmark er en særligt tilknyttet timelærer, der står for test og den efterfølgende vejledning.

På Social- og Sundhedsskolen Esbjerg har faglærere i en periode stået for såvel testen som for den efterfølgende vejledning. Skolen har nu besluttet, at det fremover skal være en FVU-lærer, der står for begge dele. Med denne beslutning ønsker skolen at styrke vejledningen, så flest

mulige af testdeltagere motiveres til at påbegynde FVU og at sikre kontinuitet i deltagernes oplevelse af test- og vejledningsforløbet.

Tre af projektskolerne – University College Syddanmark, Social- og Sundhedsskolen Esbjerg og AMU-Vest - har endvidere udviklet og afprøvet modeller for forløb, hvor AMU kombineres med FVU. Disse modeller er blevet drøftet på de fælles udviklingsseminarer.

Brug af dispensation til afkortet FVU

Projektet fik fra Undervisningsministeriet dispensation til, at skolerne i projektperioden kunne gennemføre afkortede FVU-forløb med en varighed på minimum 15 klokketimer/20 undervisningslektioner. Hensigten var at få flere kortuddannede til at påbegynde FVU og dermed motivere dem til at tage den fulde FVU (hvor varigheden er på 30 til 60 klokketimer/40 til 80 undervisningslektioner).

University College Syddanmark og Social- og Sundhedsskolen Esbjerg har begge benyttet sig af dispensationen ved gennemførelse af to forløb, hvor AMU blev kombineret med FVU.

Videndeling og formidling

Projektet har delt viden internt i projektgruppen ved at lægge centrale dokumenter på den fælles elektroniske platform Fronter.

Projektets aktiviteter og resultater er blevet formidlet gennem nyhedsbreve, der er udsendt pr. mail til ledelsen og kolleger på projektskolerne og til AMU-udbydere og interessenter, bl.a. Undervisningsministeriet, uddannelsesinstitutioner, efteruddannelsesudvalg og organisationer. Der er i alt udsendt fire nyhedsbreve.

Projektets resultater

Projektets resultater hvad angår antal vurderinger af basale færdigheder, antal deltagere i FVU og antal kombinerede AMU-FVU-forløb fremgår af oversigten neden for:

Projektaktivitet	Mål	Resultat
Antal vurderinger af basale færdigheder hos de fire erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner samt VUC Vest og AOF Center Sydjylland:	9.000	7.278
• Heraf antal vurderinger af basale færdigheder på de fire erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner:	5.000	4.503
Antal FVU-deltagere hos de fire erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner samt VUC Vest og AOF Center Sydjylland:	3.000	2.152
• Heraf antal FVU-deltagere på de fire erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner:	250	50
Antal AMU-FVU-kombinerede forløb og deltagere på de fire erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner:	12 forløb 200 deltagere	3 forløb 23 deltagere

Det fremgår, at projektet ikke har nået de kvantitative mål, som projektskolerne satte sig på tidspunktet for ansøgningen til TUP-puljen. Det gælder især antallet af deltagere i FVU på erhvervsskolerne og antallet af kombinerede AMU-FVU-forløb.

I kapitlet om evaluering af projektet vurderer projektskolerne, projektleder og projektets eksterne konsulenter de opnåede resultater og giver bud på, hvad årsagen er til, at projektet ikke har nået målene. Evalueringskapitlet indledes med en opsummering af disse vurderinger.

Formidling af projektets erfaringer

Nyhedsbreve

Projektets aktiviteter og erfaringer er blevet formidlet internt til ledere og medarbejdere på projektskolerne og eksternt til interessenter på FVU- og AMU-området (Undervisningsministeriet, efteruddannelsesudvalg, uddannelsesinstitutioner m.v.) gennem nyhedsbreve. Der er i projektperioden udsendt i alt fire nyhedsbreve. Se bilag 4.

Brochurer

Projektet har endvidere medvirket til, at der i regi af VEU Center Vest er blevet udarbejdet en række brochurer, der informerer AMU-kursister og arbejdspladser om muligheden for FVU og for at få vurderet de basale dansk- og matematikfærdigheder. Disse brochurer ligger på VEU Center Vests hjemmeside.

Job- og uddannelsesmesse

Projektet deltog den 25. januar 2011 sammen med VEU Center Vest på områdets største job- og uddannelsesmesse i Vejen Idrætscenter, arrangeret af Billund og Vejen kommune. Projektskolerne og VEU Center Vest havde en fælles stand, som informerede om de mange uddannelses tilbud, herunder tilbud om FVU og om den vejledende læsetest og den vejledende matematiktest for voksne.

FVU havde en stor plads i samtalerne med de besøgende på messen. Messen var godt besøgt, og evalueringen viser, at rigtig mange var interesseret i de tilbud, som projektskolerne havde medbragt på standen.

Formidling til VEU Centre

Det er aftalt med Undervisningsministeriet, at projektet gerne deltager i ministeriets fælles formidlingstourné, hvor VEU centre skal høre om erfaringerne fra de TUP-2009-projekter, der har arbejdet med at styrke samspillet mellem AMU og FVU.

Håndtering af kritiske antagelser i projektet

Ved projektstart udarbejdede projektleder og eksterne konsulenter i samarbejde med Rambøll Management en såkaldt forandringsteori, der beskriver, *hvad* projektet ønsker at opnå for *hvem*, og *hvordan* man vil opnå det. Forandringsteorien giver overblik over, hvilke resultater projektet ønsker at opnå, og hvordan projektets aktiviteter kan føre frem til disse resultater.

Der er i projektets forandringsteori beskrevet tre kritiske antagelser, dvs. forhold, der er helt afgørende for, at projektet opnår de ønskede resultater og gennemfører de planlagte aktiviteter. Det handler om den ledelsesmæssige opbakning til projektet, om faglærernes rolle ved motivation af AMU-kursister til at få vurderet deres basale færdigheder, og om virksomheders motivation for at lade medarbejdere deltage i vurdering og i FVU.

I det følgende redegøres for, hvordan projektet har arbejdet med de tre kritiske antagelser.

Ledelsesmæssig opbakning

Projektet ønskede en styrkelse af den ledelsesmæssige opbakning på erhvervsskolerne til, at arbejdet med vurdering af basale færdigheder og FVU skulle opprioriteres og ses som et naturligt element i tilknytning til AMU. Den ledelsesmæssige opbakning betød bl.a., at der skulle

afsættes de nødvendige ressourcer til at etablere et beredskab på skolerne til at kunne gennemføre vurdering af basale færdigheder, til at udvikle og gennemføre kombinerede AMU-FVU-forløb og til at informere AMU-kursister og virksomheder om de nye muligheder.

Antagelsen er kritisk, fordi projektførelsen og resultater er afhængig af, at den ledelsesmæssige opbakning fastholdes hele vejen gennem projektet, og at opbakningen aktivt resulterer i, at de nødvendige ressourcer afsættes til projektets aktiviteter.

Den ledelsesmæssige opbakning er i projektet forsøgt sikret gennem afholdelse af styregruppemøder med deltagelse af ledelsen af projektskolerne og ved, at styregruppen har deltaget i projektets første og sidste udviklingsseminar.

På det første udviklingsseminar i projektet gav styregruppen håndslag på, at projektet ville få den nødvendige opbakning og de nødvendige rammevilkår under hele projektperioden. Hos EUC Vest og AMU-Vest blev der kort tid efter projektstart gennemført interne organisationsændringer, som i en relativt lang periode tog tid og kræfter fra projektet og som betød, at den ledelsesmæssige opbakning til projektet ikke blev optimal.

Faglærernes rolle

Det har været centralt i projektet, at faglærerne skulle klædes på til at vejlede og motivere AMU-kursisterne til at deltage i vurdering af basale færdigheder og i FVU. Antagelsen er kritisk, fordi projektet er afhængigt af faglærernes aktive medvirken til at skabe øget motivation blandt AMU-kursisterne for at deltage i vurderinger af basale færdigheder. Da faglærerne har den største kontakt til AMU-kursisterne, er det vigtigt at de 'fortæller den gode historie' om, hvad kursisterne kan få ud af at få deres basale færdigheder vurderet.

Antagelsen er blevet håndteret i projektet ved, at der er udarbejdet materialer, som AMU-faglærerne kan anvende, når de informerer deres AMU-kursister om muligheden for at få vurderet deres basale færdigheder. Projektskolerne har endvidere gennemført temamøder for faglærerne for at give dem den fornødne baggrundsinformation om vurdering af basale færdigheder og undervisningstilbud. På disse møder har faglærerne fået lejlighed til selv at deltage i en vurdering af basale færdigheder, så de bedre kunne fortælle deres kursister om, hvad en vurdering går ud på og hvad den kan bruges til.

Hos især EUC Vest og AMU-Vest er det blevet oplevet som vanskeligt og tidskrævende at motivere faglærerne til at informere og motivere deres AMU-kursister til vurdering af deres basale færdigheder.

Virksomhedernes motivation

Det har været centralt for projektet, at virksomheder gennem markedsføring og dialog får øget deres kendskab til FVU, og at virksomheder motiveres til at lade deres medarbejdere få vurderet deres basale færdigheder og efterfølgende deltage i FVU. Målet har været, at medarbejdere i stigende omfang deltager i vurderinger af basale færdigheder og FVU.

Antagelsen er kritisk, fordi projektførelsen og projektresultaterne er afhængig af, at virksomhederne aktivt involverer sig i at motivere medarbejderne til deltagelse i vurderinger af basale færdigheder og FVU.

Projektet har håndteret antagelsen ved i samarbejde med VEU Center Vest at afprøve forskellige indgangsvinkler til at kontakte virksomhederne. I den forbindelse har man konstateret, at dér, hvor virksomhederne er blevet kontaktet med 'FVU-kasketten' på, er konsulenterne for det meste blevet mødt med tøven og manglende evne eller vilje til at se et behov for FVU hos

netop deres ansatte. Har konsulenterne derimod kontaktet virksomhederne med 'VEU-kasketten' på og først et stykke henne i samtalen har nævnt FVU som en mulighed på lige fod med andre muligheder for efteruddannelse, har virksomhederne generelt virket mere interesserede.

Det er desværre erfaringen, at en række private virksomheder anser manglende basale færdigheder som den ansattes eget problem og ansvar. Disse virksomheder er derfor ikke umiddelbart motiverede for at lægge tid og penge i at hjælpe den ansatte i gang med et FVU-forløb.

Resultater af spørgeskemaundersøgelse

Efter aftale med Undervisningsministeriet har projektet ved afslutning af projektperioden gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt AMU-kursister, der har deltaget i vejledende test af deres basale færdigheder.

Disse AMU-kursister er blevet spurgt om, hvilken test de har deltaget i, og hvad svaret var på testen. De er endvidere blevet spurgt, om de efterfølgende er påbegyndt FVU eller anden relevant undervisning - og hvis ikke, hvad grunden så er - og om de tror, at de på et senere tidspunkt vil påbegynde undervisning.

Svarprocenter

Der er udsendt spørgeskema til i alt 2.580 AMU-kursister, som i projektperioden har deltaget i vurdering af deres basale læse- eller matematikfærdigheder på enten Social- og Sundhedsskolen Esbjerg, University College Syddanmark, AMU-Vest eller EUC Vest. Der er svar fra 387 AMU-kursister, hvilket er en svarprocent på i gennemsnit 15 for de fire skoler. Social- og Sundhedsskolen Esbjerg og University College Syddanmark har den største svarprocent på ca. 30, mens AMU-Vest og EUC Vest har den laveste svarprocent på hhv. 10 og 13.

Størsteparten af AMU-kursisterne har fået tilsendt spørgeskemaet pr. post, mens 120 har fået det pr. mail, og 25 er blevet kontaktet telefonisk. Ca. 16 % af de, der blev kontaktet pr. mail, har besvaret spørgeskemaet, mens alle de, der blev kontaktet telefonisk, har svaret.

Resultater

Langt størsteparten (96 %) af respondenterne har deltaget i den vejledende læsetest for voksne, og hver sjette (17 %) har deltaget i den vejledende matematiktest for voksne. Ca. 14 % har deltaget i begge test. Knap en tredjedel af respondenterne angiver, at de efter testen har fået oplyst af skolen, at de vil have gavn af enten FVU-læsning eller FVU-matematik, mens 7 % måske har brug for ordblindeundervisning. En fjerdedel angiver, at de måske har brug for sprogundervisning for tosprogede. Lidt over en tredjedel af respondenterne angiver, at testen viste, at de ikke havde behov for at deltage i nogle af disse tilbud.

Knap hver syvende af de, der har behov for FVU, eller måske er ordblinde, har efterfølgende påbegyndt undervisning. Dog angiver over halvdelen af FVU-målgruppen, at de tror de på et senere tidspunkt vil deltage i en FVU, og ca. trefjerdedel af målgruppen for ordblindeundervisning angiver, at de tror, at de vil deltage i en sådan undervisning.

Kun 7 % af de, der måske har brug for sprogundervisning, angiver, at de er i gang med en sådan undervisning, og kun 10 % vil måske senere hen deltage i en sådan undervisning.

Skemaet på næste side giver en oversigt over, hvilken tilbagemelding respondenterne har fået, efter at de har deltaget i den vejledende læse- eller matematiktest, og hvilke tilbud de derefter enten har påbegyndt eller overvejer at påbegynde på et senere tidspunkt.

Hver femte angiver som årsag til, at de endnu ikke har påbegyndt den anbefalede undervisning, at de ikke har modtaget et tilbud om undervisning, mens knap hver tiende angiver, at de mangler mere information.

Hver sjette mener, at det undervisningstidspunkt, som de har fået tilbudt, ikke passer dem – enten fordi de gerne vil deltage i undervisning i arbejdstiden, men det er ikke muligt, eller fordi de ikke har lyst til at bruge fritiden på at deltage i undervisning.

Jeg har brug for ...	Andel af alle respondenter (antal)	Jeg er efterfølgende påbegyndt ...	Andel af målgruppen for undervisningen (antal)	Jeg tror, at jeg på et senere tidspunkt vil påbegynde ...	Andel af målgruppen for undervisningen (antal)
FVU-læsning eller FVU-matematik	31 % (121)	FVU-læsning eller FVU-matematik	15 % (18)	FVU-læsning eller FVU-matematik	58 % (70)
Måske ordblindeundervisning	7 % (29)	Ordblindeundervisning	14 % (4)	Ordblindeundervisning	76 % (22)
Måske sprogundervisning for tosprogede	23 % (90)	Sprogundervisning	7 % (6)	Sprogundervisning	10 % (9)

Antal respondenter i alt = 387

Evaluering af projektet

Dette kapitel redegør for projektleders, projektskolernes og de eksterne konsulents evaluering af projektets forløb og resultater. Kapitlet indledes med en opsamling af årsagerne til, at projektet ikke har nået de kvantitative mål, som projektet satte sig ved start.

Vurdering af manglende opfyldelse af kvantitative mål

På trods af det store engagement på de fælles udviklingsseminarer, godt samarbejde på tværs af projektskolerne og med VEU Center Vest samt en forøgelse af FVU-lærerkapaciteten, har projektskolerne tilsammen ikke har nået de kvantitative mål, hvad angår antallet af vejledende test af basale færdigheder og antallet af deltagere i FVU. Evalueringerne viser, at der er flere forklaringer.

For det første har to af skolerne – EUC Vest og AMU-Vest – ikke haft den fornødne ledelsesmæssige opbakning undervejs i projektet, trods det at repræsentanterne i styregruppen fra starten gav håndslag på, at projektet var vigtigt for skolerne. På de to skoler har ledelsesmæssige og organisatoriske ændringer 'bundet' tid og ressourcer og gjort, at projektet ikke har fået den fornødne prioritet. Manglende ledelsesmæssige beslutninger om, hvordan projektets indsats skulle organiseres, har endvidere gjort, at der ikke blev ejerskab til projektet hos AMU-faglærerne, og at der ikke kom den fremdrift i projektets udviklingsaktiviteter, der skulle til for at nå målene.

For det andet tog det længere tid end forventet for de fire erhvervsrettede skoler at komme i gang med projektets udviklingsaktiviteter. Nye procedurer og arbejdsgangen skulle etableres, og skolerne skulle lære regler om test, FVU og Statens Voksenuddannelsesstøtte (SVU) at kende. For især EUC Vest har det også taget relativt lang tid at erkende, at når det ikke er lykket skolen at få FVU-overenskomst med VUC, så må skolen indgå andre typer af samarbejdsaftaler med FVU-udbydere for at sikre, at skolens AMU-kursister kan deltage i FVU.

For det tredje har det været en stor udfordring at overbevise AMU-faglærere om, at de skal medvirke til at motivere AMU-kursister til at få testet deres basale færdigheder og til at deltage i FVU eller anden relevant undervisning, hvis testen viser et behov. Mange faglærere mener, at de først og fremmest skal give faglig information med relevans for det enkelte AMU-kursus og ikke information om almene fag – og at kursisters deltagelse i test af basale færdigheder forstyrrer den faglige undervisning.

For det fjerde har ændringer på AMU-udbudsbetingelserne og faldende AMU-aktivitet ifølge AMU-Vest betydet, at ledelse og medarbejdere i dele af projektperioden fik større fokus på at optimere den primære drift – dvs. at tilbyde og gennemføre AMU-aktiviteter - end på at arbejde med projektets aktiviteter.

Endelig har det været en relativt stor udfordring for alle projektskolerne at motivere virksomheders ledelse til at lade deres kortuddannede medarbejdere deltage i test af basale færdigheder og FVU eller anden relevant undervisning. Det gælder primært private virksomheder, hvor det er skolernes erfaring, at virksomheder har en tendens til at have den opfattelse, at det er en privat sag for den enkelte medarbejder, om de har tilstrækkeligt med basale færdigheder. På det offentlige område er der dog også eksempler på, at det kan være svært at få tilstrækkeligt med kursister til aftalte FVU-forløb, fordi kommuner kort tid før forløbets start er stødt

på økonomiske begrænsninger, bl.a. i forbindelse med vikardækning for de medarbejdere, der skulle på kursus.

Spørgeskemaundersøgelsen blandt AMU-kursister, som har fået vurderet deres basale læse- eller regnefærdigheder, viser, at mange af AMU-kursisterne ikke har påbegyndt FVU eller anden relevant undervisning, selvom den vejledende test viste et behov. For nogle handler det om, at de ikke har fået et konkret tilbud om undervisning, mens det for andre handler om, at de gerne vil have mere information om tilbud. Endelig er der nogle som mener, at tidspunktet for den tilbudte undervisning ikke passer dem.

Projektleders evaluering

Projektleder Ole Møller's evaluering sætter fokus på ansøgningsprocessen, på projektets styring, forløb og resultater samt på samarbejdet på tværs af TUP-projekter. Desuden har evalueringen fokus på den eksterne og interne formidling af erfaringer og skolernes forankring af projektets resultater.

Ansøgningsprocessen

Projektet FVU fra A til Z er opstået i et samarbejde imellem AMU-skoler, som kendte hinanden fra Vejlednings Netværk Vest, og som også har arbejdet med problematikker i forbindelse med FVU tilbud til voksne med læse-, skrive- eller regnevanskeligheder. I dette netværk deltog også VUC Vest og AOF, så selvom disse skoler ikke direkte kunne deltage i projektet, der fra Undervisningsministeriets side specifikt er målrettet AMU-udbydere, ville vi gerne give projektet flere muligheder ved at invitere dem med i arbejdet. Heldigvis sagde de ja, uden at de har kunnet modtage økonomiske midler fra projektet.

Ingen af deltagerne havde tidligere haft erfaring med at ansøge om TUP-midler, hvorfor vi etablerede et samarbejde med Mærsk Nielsen HR, som dels kunne hjælpe os i ansøgningsproceduren og – såfremt ansøgningen blev godkendt, kunne hjælpe os med at styre – og opsamle projektets resultater.

Projektet har efterfølgende ved forskellige lejligheder gjort opmærksom på det u hensigtsmæssige i hele ansøgningsproceduren. Der foreligger et meget stort arbejde med, at projektskolerne mødes, bliver enige om grundlaget for projektet, får talt om de praktiske og organisatoriske ting og samtidig påbegynder skrivning af selve ansøgningen. Den tidsmæssige byrde, der ligger i de krav, der skal opfyldes i forbindelse med en ansøgning om TUP-midler, gør, at vi oplevede et stort tidspres.

Projektet har sidenhen overfor ministeriet været talsmand for, at man fremover kræver mindre udførlige ansøgninger, men i stedet udvælger de mest interessante, som dermed efterfølgende kan bruge de fornødne kræfter på skrivearbejdet. I 2009 opfattede vi ansøgningen som en "lodseddel", der blev sendt ind – og det på trods af et meget stort forarbejde. Proceduren for ansøgning har sidenhen betydet, at der er skoler, som ikke ønsker at deltage i lignende projekter, og det synes vi er ærgerligt, da mulighederne for at bruge disse projekter til at udvikle nye metoder er spændende.

I forbindelse med vores ansøgning, afleverede vi samtidig en dispensationsansøgning til Undervisningsministeriet, i hvilken vi ønskede at afprøve FVU-forløb med kun 15 timers undervisning. På trods af godkendelse af projektet i september 2009 skulle vi helt hen i begyndelsen af 2010, før vi kunne få et svar på denne dispensationsansøgning. At der skulle gå 4-5 måneder for en behandling var ikke tilfredsstillende og betød i projektet usikkerhed om, hvorvidt vi kunne igangsætte forløb som forsøg.

Igangsættelse og styring af projektet

Mærsk Nielsen HR og jeg som projektleder fik hurtigt igangsat et godt og konstruktivt samarbejde. Planer for de enkelte skoler i projektperioden blev etableret, skemaer til brug for opsamling af resultater, hjælpeskemaer for skolerne m.m. blev stillet til rådighed i projektet eller udviklet løbende i projektperioden.

Som projektleder etablerede vi en styregruppe, som bestod af en lederrepræsentant fra alle skoler, herunder også VUC og AOF. Disse personer mødtes til et nærmere fastlagt antal styregruppe møder i projektets løbetid. Styregruppemøderne har været min mulighed for at give information om projektet og samtidig få sparring på lederniveau. Styregruppen var desuden indkaldt til at deltage i projektets første og sidste udviklingsseminar (dog kun på første dag). Det var meget givende, fordi de der fik yderligere ejerskab for projektet og kunne mødes med projektdeltagerne og samtidig give udtryk for deres forventninger til projektet.

Som projektleder har arbejdet i styregruppen dog givet udfordringer. En skole havde udpeget en person som medlem af styregruppen, som dog hurtigt stoppede på skolen, og derefter gik der en længere periode, før en ny person var kørt på banen. En anden skole skiftede ligeledes ud i deltagelsen af styregruppen, med det resultat at vi ikke havde deltagelse i styregruppen fra denne skole i resten af projektperioden!! Resultatet er, at to projektskoler har deltaget 100 % i arbejdet, mens to har været meget svingende i deres deltagelse. Selv om jeg som projektleder fra projektstart havde fastlagt datoer for alle møder i projektet, oplevede jeg, at disse blev tilsidesat for andet arbejde, hvilket ikke har været tilfredsstillende.

Projektforløbet

Fra start stillede hver projektskole med tre deltagere i projektet. Herudover var en repræsentant for henholdsvis AOF og VUC inviteret til at deltage i alle styregruppemøder og udviklingsseminarer. Fra 1. januar 2010 deltog desuden de to ansatte VEU Center konsulenter i udviklingsseminarerne. Ovenstående persongruppe er desuden udvidet i.f.m. ansættelse af yderligere FVU-undervisere på EUC Vest. Der har desuden været ganske få udskiftninger i gruppen af personer i projektet.

Overordnet må jeg dog sige, at samarbejdet på dette niveau har været yderst givende. Selvfølgelig kendte dele af persongruppen hinanden i forvejen, men alligevel har vi oparbejdet et rigtigt godt arbejdsfællesskab og en fortrolighed, som vi har brugt i hele projektperioden, og som ligeledes kommer os til gavn efterfølgende.

I projektet udnævnte vi en "nøgleperson" fra hver skole, som skulle være min kontaktperson omkring praktiske informationer, indsamling af resultater m.m. Herudover har projektdeltagerne arbejdet godt på tværs af skoler m.m. På dette niveau har jeg på intet tidspunkt oplevet, at skolerne konkurrerede indbyrdes, at der var emner, som ikke kunne diskuteres, eller oplysninger som blev fortiet. Jeg har i hele perioden glædet mig over dette samarbejde. Deltagerne har brændt for sagen og har virkelig ønsket at projektet skulle nå frem til de ønskede resultater, og at man skulle få etablerede nogle procedurer for arbejdet, som kunne bruges på langt sigt.

Som nævnt har to VEU Center konsulenter været del af projektet, da den nye VEU Center konstruktion blev en realitet. De har bidraget på lige fod med de andre, omend deres rolle har været en lidt anden end skolernes repræsentanter, som jo skulle arbejde lokalt på skolerne. Markedsføringsmæssigt har de dog bidraget med brochurer m.m., og fra deres omfattende besøg på små- og mellemstore virksomheder har vi i projektet fået god besked om, hvilke udfordringer de har mødt. Mit syn har fra start været, at det nye VEU Center ville være en vigtig

medspiller for projektet, og at vores resultater ved afslutningen i 2011 naturligt ville overgå til VEU Centret.

Projektets målopfyldelse

På trods af de gode intentioner ved projektets opstart, en god plan for gennemførelse af projektet og et godt samarbejde mellem projektdeltagerne, projektlederen og de eksterne konsulenter, må jeg konstatere, at projektet målt direkte på resultaterne ikke er kommet i mål. Der er flere årsager til dette.

Ved afslutningen af projektet er det svært at sige, om målene har været for ambitiøse, men det var mål, som vi ved projektstarten var enige om var OK. En ting, vi måske havde overset var, at der gik forholdsvis lang tid inden projektet rullede. Selv om projektet var bevilget i september 2009, var vi inde i det nye år, før skolerne tanke- og organisationsmæssigt var i gang med projektet. Skolerne skulle igangsætte mange nye aktiviteter i forhold til FVU og screeninger, nye procedurer skulle etableres og specielt den interne markedsføring blandt kollegaer skulle på plads. Igen var to af projektskolerne hurtigt ude af starthullerne, mens de to andre havde store interne udfordringer, som de skulle slås med.

Vi har fra start haft ledelsesopbakningen som en kritisk antagelse i projektet, og igen har projektdeltagerne fra to skoler måttet slås hårdt for at få denne opbakning. Disse udfordringer har været med til, at meget tid er spildt med interne udfordringer, som burde have været på plads ved indgåelse af projektkontrakten.

Alle projektskolerne er AMU-udbydere, og derfor har forhåndskendskabet til FVU området, herunder taxameterregler og tilskudsmuligheder under SVU-reglerne, været ukendte områder. Denne usikkerhed synes jeg har betydet, at man ikke har været så hurtig til at kaste sig ud i de nye ting – man ønskede at være 110 % sikker på, at det man foretog sig og rådgav omkring kunne holde. På trods af deltagelse af VUC og AOF, som er inde i disse regler, er der stadigvæk usikkerhed på området – det ligger ikke endnu som en naturlig del på erhvervsskolerne, og derfor er der usikkerhed.

Hele FVU-driftsoverenskomstdelen har - og er - også en udfordring for succes på området. I projektet har én af de fire skoler selv en driftsoverenskomst med VUC om at udbyde FVU. EUC Vest har i projektperioden forsøgt at få driftsoverenskomst, men har fået afslag. Det er derfor nødvendigt at etablere samarbejde med bestående udbydere for, at skolerne kan igangsætte aktiviteter på området.

Projektet har efter min mening vist, at hele denne problematik omkring de økonomiske, organisatoriske og samarbejds-mæssige udfordringer er en større udfordring, end vi i projektet har kunnet løse – og samtidig levere det forholdsmæssige store antal aktiviteter, som vi havde håbet. Dette arbejde gives nu videre til VEU Centeret.

Disse problemer viser sig også i den manglende opfyldelse af målet om kombinerede AMU-FVU-forløb. Når der ikke er tæt samarbejde imellem udbydere af FVU og AMU-udbydere, og der er tvivl om, hvordan man håndterer forløbende administrativt, er der ikke åbninger for, at det kan blive en succes.

Erfamøder på tværs af TUP-projekter

Som projektleder har jeg sammen med to af projektets nøglepersoner deltaget i tre erfamøder med ministeriet. På disse møder har vi mødt deltagere fra de andre skoler, som deltager under dette TUP-tema. Møderne har været meget givtige, og det er absolut noget, der bør fortsætte i andre fremtidige TUP-projekter. Møderne har betydet, at vi har kunnet holde os ajour med,

hvilke fremskridt andre projekter har gjort, og samtidig har vi kunnet sparre omkring de udfordringer, vi har haft, og som det viste sig flere andre projekter også havde. Møderne har været ledet godt af ministeriet og ekstern facilitator.

Ekstern og intern formidling

Projektet har ikke fået etableret en ekstern følgegruppe. Skolerne har brugt meget energi på at informere internt på skolerne og klæde kollegaer på til at kunne være ambassadører for budskabet om FVU. Samtidig er der på skolerne kommet mere fokus på at informere kunder, samarbejdspartnere m.m. om muligheden for FVU.

Igen tror jeg dette arbejde skal følges tæt op i fremtiden, da AMU-udbyderes fokus hurtigt kan komme til at handle om faglige kurser i stedet for FVU og screeninger. Det er vigtigt, at VEU Centret, skolerne med FVU-driftsoverenskomst og erhvervsskolerne fortsat har fokus på at hjælpe voksne med læse-, skrive- eller regnevanskeligheder, som jo findes massivt på erhvervsskolerne. Jeg mener, vi i projektet har skabt 15-20 personer, som virkelig brænder for ønsket om at udbrede budskabet om FVU. Man har her en unik mulighed for at bruge disse personer i det videre arbejde, hvis man ønsker det.

Forankring af resultater

På trods af den manglende opfyldelse af målene for projektet, viser evalueringen blandt de medlemmer fra styregruppen, der var til stede på det sidste udviklingsseminar, at resultatet af projektet ikke skal måles i antal screeninger, antal påbegyndte FVU-aktiviteter m.m. - MEN på de ting man ude på skolerne har fået igangsat i forhold til det fremtidige arbejde med FVU. Hele tankesættet, procedurerne m.m. som nu er på plads, åbner op for, at man kan igangsætte flere aktiviteter på området.

Resultatopgørelsen over aktiviteter viser, at skolerne nu har sat fokus på FVU, og screeninger er man blevet "dus" med. Men nu mangler man at få omsat disse mange screeninger til egentlige FVU-aktiviteter.

Projektskolernes evaluering

Projektskolernes evaluering bygger på de rapporteringer, som de enkelte skoler selv har udarbejdet, og som fremgår af bilag 1. Evalueringen sætter bl.a. fokus på målopfyldelse, den interne projektorganisering på skolerne, arbejdet med at motivere kortuddannede til FVU og vurdering af basale færdigheder, markedsføring af tilbud og samarbejdet mellem projektskolerne.

Målopfyldelse

EUC Vest og AMU-Vest, som begge er store udbydere af AMU, har ikke opnået de resultater, som de havde sat sig i projektet. Begge skoler giver udtryk for, at manglende ledelsesmæssige beslutninger om, hvordan projektets indsats skulle organiseres, har gjort, at der ikke blev ejerskab til projektet hos AMU-faglærerne, og at der ikke kom den fremdrift i projektets udviklingsaktiviteter, der skulle til for at nå målene.

AMU-Vest vurderer endvidere, at faldende AMU-aktiviteter (med deraf følgende afskedigelser) og drastiske ændringer på AMU-udbudsbetingelserne har betydet barrierer for projektet, fordi både ledelse og medarbejdere fik større fokus på at optimere den primære drift - at tilbyde og gennemføre AMU-aktiviteter - end på at arbejde med projektets aktiviteter.

EUC Vest mener, at dét at skolen ikke selv må gennemføre FVU, fordi skolen ikke har fået driftsoverenskomst med VUC Vest, også har spillet en rolle i den manglende målopfyldelse. Uden driftsoverenskomst må skolen ikke markedsføre FVU-tilbud i brochurer, nyhedsbreve, pressemeddelelser m.v.

University College Syddanmark og Social- og Sundhedsskolen Esbjerg er mere tilfredse med de opnåede resultater, hvad angår antallet af test af basale færdigheder, end de to andre projektskoler. På University College Syddanmark er det lykkedes at få et stort antal deltagere på de hold, hvor skolen gjorde en ekstra informationsindsats, til at deltage i test.

Både University College Syddanmark og Social- og Sundhedsskolen Esbjerg har gennemført et kombineret AMU- og FVU-forløb. Desværre blev holdet hos University College Syddanmark relativt lille – med kun ni deltagere - på trods af, at skolen havde aftalt med lederen af dagplejen i en kommune, at han ville sende flere deltagere til det kombinerede forløb.

Den interne projektorganisering og kompetenceudvikling

Flere af projektskolerne - EUC Vest, AMU-Vest og University College Syddanmark - har oplevet det som en stor udfordring at motivere AMU-faglærerne til at informere AMU-kursister om muligheden for FVU og vurdering af basale færdigheder.

Mange faglærere føler, at de først og fremmest skal give faglig information med relevans for det enkelte AMU-kursus og ikke information om muligheden for at deltage i læse-, skrive- og regneundervisning. Test og den efterfølgende vejledning opleves af lærerne som en forstyrrelse af undervisningen, fordi lærerne både skal tilrettelægge undervisningen efter de kursister, der deltager i test, og de kursister der vælger ikke at deltage. Herudover er det primært den faglige undervisning, som faglærerne måles og vurderes på – både af kursister, virksomheder og uddannelseschefer - og derfor prioriterer de denne undervisning højere end at bruge tid på tilbud og test.

På korte AMU-forløb har mange af faglærerne ment, at der ikke var tid til at informere og at kursisters deltagelse i vurdering af basale færdigheder ville tage tid fra det faglige.

For AMU-Vest har det været meget svært at få igangsat den nødvendige interne kompetenceudvikling, der skulle klæde AMU-faglærerne på til at informere om og gennemføre vejledende test af kursisternes basale færdigheder, da der ofte har været andre opgaver, der har været prioriteret højere. De personer, som skulle være "fødselshjælpere" for øvrige faglærere, har deres egen undervisning, egne kursister og andre opgaver, som de primært måles på. De er blevet flaskehals for, at andre faglærere kunne komme videre med projektets aktiviteter.

For EUC Vest har det endvidere har været et problem at motivere faglærerne til at informere AMU-kursister om FVU, fordi skolen ikke selv har lov til at gennemføre FVU. EUC Vest ikke har kunnet få driftsoverenskomst med VUC Vest, selv om de råder over den fornødne FVU-lærerkapacitet.

Det er erfaringen hos Social- og Sundhedsskolen Esbjerg, at de undervisere og konsulenter, som har deltaget i opkvalificeringsmøder om FVU og vurdering af basale færdigheder, oplever sig kvalificeret til at introducere og gennemføre test samt give tilbagemeldinger på test. Skolen vil dog fremover prioritere, at der er kontinuitet i testforløbet og høj kvalitet i vejledningen, og det betyder, at det ikke bliver AMU-faglærere, der skal gennemføre test og den efterfølgende vejledning, men derimod FVU-uddannede undervisere. Skolen mener, at vejledningsdelen er afgørende for, at kursisterne får mod på og lyst til at deltage i et efterfølgende FVU-forløb.

University College Syddanmark har gjort den erfaring, at det skal være faste konsulenter eller faste undervisere, der introducerer AMU-kursister til muligheden for FVU og vurdering af basale færdigheder. Faglærere har en tendens til at opfatte introduktion til vurdering af basale færdigheder som en forstyrrelse af deres undervisning. Som konsekvens formidler de ikke altid med en positiv indstilling. Til trods for introduktion og sidemandsoplæring af faglærerne til at

gennemføre vurdering af basale færdigheder blandt AMU-kursister, har det været vanskeligt at motivere disse lærere til at føle ejerskab.

Motivation til test og FVU

Det har været en stor udfordring for projektskolerne at motivere AMU-kursister til at deltage i vejledende test.

For AMU-Vest gælder, at en stor del af kursisterne kommer på skolen for at deltage i certifikat-kurser. Deres vigtigste motivation og fokus er at få certifikatet. AMU-Vest oplever også, at relativt få af de kursister, der har deltaget i en test, er interesseret i at blive kontaktet af VUC Vest for en nærmere dialog om undervisningsmuligheder. En forklaring kan være, at informationsopgaven flytter fra AMU-faglæreren og skolens kursistadministration (og dermed også kursisten) til yderligere behandling 'uden for huset' hos VUC Vest. Ejerskabet og ansvaret for opgaven kan tabes i denne proces, og kursisten kan have svært ved at finde ud af, hvem der gør hvad.

EUC Vest henviser ligeledes til kursister med læse-, skrive- eller regnevanskeligheder til VUC Vest, hvis de ønsker information om FVU – og også her oplever man, at kontakten ikke altid lykkes.

For University College Syddanmark er tydeligt, at modstanden mod vurdering af basale færdigheder er størst hos de, der har utilstrækkelige basale færdigheder. Bare ord som test og screening fremkalder negative skoleerfaringer og oplevelse af nederlag. Skolen har også oplevet modstand fra AMU-kursister, fordi de havde meldt sig til et fagligt kursus og så kom vurdering af basale færdigheder ind som et forstyrrende og angstprovokerende element.

For University College Syddanmark har det været vigtigt, at skolen har kunnet hente ledelsesmæssig opbakning fra kommunerne til, at medarbejdere, der deltager i faglig efteruddannelse, også kan få vurderet deres basale færdigheder. Ledelserne i kommunerne er blevet informeret om FVU og vurdering af basale færdigheder, og de har selv afprøvet den vejledende læsetest.

Social- og Sundhedsskolen Esbjerg har erfaret, at AMU-kursisters barrierer for deltagelse i vurdering af basale færdigheder og FVU er, at de ikke selv oplever de store problemer med hensyn til læsning – og det uanset om de er uvante læsere. Mange medarbejdere har udviklet kompensationsstrategier i deres dagligliv, så behovet ikke føles så stort. Derudover er der gode stoveprogrammer på PC til rådighed på nogle af arbejdsstederne.

Social- og Sundhedsskolen finder det vigtigt, at AMU-kursister og andre kortuddannede får konkrete tilbud om FVU, der har en faglig toning. Skolens målgruppe uddanner sig til et felt, hvor skriftlig dokumentation er en meget vigtig kompetence.

Alle projektskolerne har gjort den erfaring, at det er vigtigt, at AMU-underviseren og konsulenter som udgangspunkt lægger vægt på at informere om muligheden for FVU og derefter fortæller, at forudsætningen for at deltage i FVU er, at man får vurderet de basale færdigheder. En vurdering er ikke målet, men midlet til at blive bedre til at læse, skrive eller regne.

Markedsføring af tilbud

Det er erfaringen hos AMU-Vest og EUC Vest, at det er svært at motivere private virksomheder til FVU. Mange virksomheder giver udtryk for, at deres medarbejdere enten ikke har problemer på læse-, skrive- eller regneområdet, eller at eventuelle problemer ikke fylder mere, end at de kan kompensere gennem tilrettelæggelse af arbejdsopgaverne. Nogle virksomheder er også af

den opfattelse, at det er en privat sag for den enkelte medarbejder, om de har tilstrækkeligt med basale færdigheder.

VEU Center Vest har gjort den erfaring, at det er svært at etablere virksomhedsbesøg udelukkende med det formål at informere om muligheden for FVU og vurdering af basale færdigheder. Hvis virksomhedsbesøg derimod tager udgangspunkt i, at VEU centret gerne vil drøfte virksomhedens behov for efteruddannelse i bred forstand, går det bedre med også at få sat behovet for udvikling af basale færdigheder på dagsordenen.

Både University College Syddanmark og Social- og Sundhedsskolen Esbjerg har den erfaring, at det er meget vigtigt at besøge virksomhederne for at informere ledelsen om tilbud og for at sikre deres opbakning til, at medarbejderne deltager i FVU. Det er også vigtigt at klæde virksomhedsledelsen på til at kunne formidle informationer til medarbejderne.

Samarbejdet mellem projektskolerne

Alle projektskolerne vurderer, at det har været meget frugtbart at samarbejde på tværs af skolerne. AMU-Vest bemærker, at det har været interessant at se, hvor forskellig en hverdag skolerne har, og hvordan det har haft indflydelse på skolens (ledelsens, medarbejdernes, projektdeltagernes) engagement, deltagelse, opbakning og muligheder i projektet.

Social- og Sundhedsskolen Esbjerg bemærker, at projektet har styrket samarbejdet skolerne imellem til glæde for hele det lokale uddannelsessystem. EUC Vest og VUC Vest supplerer med at oplyse, at projektet har medvirket til, at der i Esbjerg-området er igangsat et netværk af FVU-undervisere, og at samarbejdet i projektet dermed har støttet op om det samarbejde, der allerede var etableret i Vejledningsnetværks-regi og sidenhen i regi af VEU Center Vest.

University College Syddanmark bemærker, at jo flere skoler man er om en opgave – som det er tilfældet ved deres kombinerede AMU-FVU-forløb - desto flere timer og udgifter skal der også bruges af den enkelte skole til planlægning og møder. Det kan herudover være et problem, at AMU-udbyderen må bruge mange ressourcer på at markedsføre kombinerede forløb, men efterfølgende ikke får dækket alle omkostningerne, da de alene får AMU-taxametret, mens samarbejdspartneren får FVU-taxametret.

Eksterne konsulents evaluering

De eksterne konsulents evaluering bygger på drøftelser og statusopgørelser på de fælles udviklingsseminarer og på drøftelser med projektlederen. Evalueringen sætter bl.a. fokus på projektets fælles aktiviteter, målopfyldelse, arbejdet med at motivere kortuddannede til FVU og vurdering af basale færdigheder og projektets formidling af erfaringer.

Projektets fælles aktiviteter

Der er, som fastsat i projektbeskrivelsen, blevet afholdt seks fælles udviklingsseminarer jævnt fordelt over projektperioden.

Der har været et godt fremmøde fra de erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner, mens fremmødet fra henholdsvis VUC Vest og AOF Center Syddanmark har varieret. Der har været et godt engagement på seminarerne fra projektdeltagernes side; der er blevet arbejdet intenst med forberedelse af de forskellige udviklingsaktiviteter, og der er blevet delt viden og erfaringer.

Det er endvidere vores oplevelse, at der mellem de fælles udviklingsseminarer har været løbende kontakt mellem projektledelsen og de deltagende uddannelsesinstitutioner. Der er dog ikke som fastsat i projektbeskrivelsen blevet afholdt egentlige projektmøder mellem seminarerne. Derimod er der blevet afholdt et projektseminar med træning i, hvordan skolerne bedst

kan formidle budskabet til virksomheder om, at FVU er et godt tilbud til medarbejdere med læse-, skrive- eller regnevanskeligheder.

Målopfylde

Projektets kvantitative mål for, hvor mange FVU-aktiviteter der skulle gennemføres i projektperioden på projektskolerne, blev drøftet på det første fælles udviklingsseminar, og målene blev opdelt tidsmæssigt på halve år, sådan at projektskolerne løbende kunne se, hvor langt man var kommet i målopfylde.

Hver af projektskolerne udarbejdede endvidere på det første udviklingsseminar en mål- og handleplan for de aktiviteter, der skulle føre frem til, at skolerne kunne nå de fastsatte mål. Mål- og handleplanerne er blevet justeret undervejs, så snart projektskolerne iværksatte nye aktiviteter.

Som det fremgår af redegørelsen for projektets resultater, har projektet langt fra nået de kvantitative mål, som de deltagende erhvervsskoler satte sig ved projektstart. Det gælder både antallet af vurderinger af basale færdigheder, antallet af FVU-deltagere på erhvervsskolerne og antallet af kombinerede AMU-FVU-forløb.

Det er vores oplevelse, at det generelt set for projektskolerne har krævet mere tid end forventet at integrere en ny aktivitet, som vurdering af basale færdigheder og især FVU er for erhvervsskolerne, i det faglige efteruddannelsesmiljø. Der har endvidere været problemer med at sikre AMU-faglærernes opbakning til, at de spiller en central rolle i at informere og motivere AMU-kursister til at deltage i vurdering af basale færdigheder og FVU.

Herudover har det været tydeligt, at den ledelsesmæssige opbakning til projektet ikke har været optimal på to af skolerne - EUC Vest og AMU-Vest. Ledelses- og organisationsændringer på de to skoler undervejs i projektførelsen har spillet en rolle i den manglende ledelsesmæssige opbakning.

Som det også tidligere er angivet (se afsnit om håndtering af kritiske antagelser), deltog styregruppen i det første fælles udviklingsseminar i projektet, hvor der blev givet håndslag på ledelsesmæssig opbakning til projektledelsen og projektaktiviteter. Hele styregruppen deltog på nær repræsentanten fra AMU-Vest. Dette håndslag fra styregruppen har dog ikke resulteret i, at der på alle projektskolerne har været den fornødne ledelsesmæssige opbakning.

Motivation af kortuddannede til at få vurderet deres basale færdigheder

En af udviklingsaktiviteterne i projektet har bestået i at vurdere, hvordan AMU-kursister og arbejdspladser bedst kan informeres om nytten af at deltage i test af basale færdigheder og FVU, og hvordan undervisere og konsulenter bedst kan klædes på til at deltage i denne opgave.

Det er vores oplevelse, at projektskolerne ikke har arbejdet lige systematisk med denne opgave. Resultatet er, at det primært er University College Syddanmark og Social- og Sundhedsskolen Esbjerg, der har fået sat på dagsordenen, at underviserne både skal informere kursister om muligheden for læsetest og for FVU og skal kunne stå for gennemførelsen af læsetest af kursister. Herudover har projektdeltagerne fra AMU-Vest gjort en stor indsats for at få AMU-faglærerne til at føle ejerskab over for den opgave at motivere deres kursister til at deltage i vurdering af basale færdigheder og at gennemføre vurderingerne. Det er vores indtryk, at der på trods af denne indsats fortsat er motivationsproblemer hos AMU-faglærere.

En anden udviklingsaktivitet har bestået i at vurdere, hvilke materialer der skulle udvikles i fællesskab for at understøtte informationen af AMU-kursister og arbejdspladser. Det er vores oplevelse, at det først lykkedes projektskolerne at blive enige om, at der skulle udvikles fælles brochurer til AMU-kursister og arbejdspladser, da projektet blev en central del af aktiviteterne i VEU Center Vest, og da VEU Center Vest tog initiativet.

Opsamling af barrierer

Det blev aftalt i projektet, at projektskolerne skulle opsamle informationer om AMU-kursisters barrierer for deltagelse i vurdering af basale færdigheder og i FVU. Opgaven blev drøftet på det første og andet udviklingsseminar, og det blev besluttet, at der skulle ske opsamling af barrierer gennem skolespecifikke spørgsmål i Viskvalitet.dk. Det blev endvidere besluttet, hvem af projektdeltagerne der skulle stå for at formulere spørgsmål til Viskvalitet.dk.

Opgaven med at formulere spørgsmål til Viskvalitet.dk er først blevet løst ved projektets afslutning. Projektlederen angiver som årsag, at den person, der havde mest erfaring med Viskvalitet.dk, tog orlov fra sit job, og at det herefter tog tid at få sat en anden person ind i opgaven.

Det er vores oplevelse, at der ikke er sket en systematisk opsamling af barrierer på alle projektskolerne. University College Syddanmark har som den eneste projektskole brugt projektets logbog til at beskrive grunde hos AMU-kursister til at sige ja eller nej til at deltage i vejledende læsetest for voksne samt til at reflektere over og evaluere på, hvordan skolen kan medvirke til at barrierer overvindes.

Udvikling og afprøvning af modeller for test, FVU, AMU-FVU-forløb

Projektskolerne har under hele projektperioden arbejdet med at udvikle modeller for gennemførelse af vejledende læse- og matematiktest, FVU-forløb og forløb, der kombinerer AMU med FVU. Det har været et fast tema på samtlige de fælles udviklingsseminarer og en fast del i projektskolernes mål- og handleplaner.

Det er primært lykkedes projektskolerne at etablere et beredskab for at gennemføre den vejledende læsetest, mens der har været mindre fokus på den vejledende matematiktest. Vi vurderer, at årsagen er, at der har været størst fokus på tilbud om test af læsefærdigheder på dagplejeområdet og social- og sundhedsområdet, hvor der er øgede krav om læse- og skrivekompetencer. Herudover kan årsagen være, at AMU-Vest og EUC Vest primært har haft planer om at tilbyde matematiktest i forbindelse med kombinerede AMU-FVU-forløb. AMU-Vest har i projektperioden gennemført et enkelt kombinationsforløb, mens EUC Vest ikke har gennemført sådanne forløb.

Det er vores indtryk, at det har været en stor udfordring for projektskolerne at få indarbejdet den praksis, at alle AMU-kursister skal have tilbud om, at de kan få vurderet deres basale færdigheder. Det har konkret vist sig ved, at flere af skolerne har brugt tid på at drøfte, om de alene skulle give information om muligheden for vurdering af basale færdigheder til kursister, der deltager i AMU-forløb på minimum tre dage.

Der er i forskelligt omfang blevet etableret FVU-tilbud på alle projektskolerne undtagen EUC Vest. EUC Vest har hverken gennemført eller markedsført FVU-aktiviteter som led i projektet. Det er vores oplevelse, at ledelsen af EUC Vest har været sene til at få besluttet, hvordan de ville sikre, at skolen kunne give deres AMU-kursister og andre kortuddannede på deres uddannelsesområder tilbud om FVU.

Social- og Sundhedsskolen Esbjerg har gennemført et kombineret FVU- og AMU-forløb for social- og sundhedshjælpere. University College Syddanmark har i samarbejde med AOF gennemført et kombinationsforløb for dagplejere og daginstitutioner. AMU-Vest har i samarbejde med VUC Vest gennemført et forløb, hvor FVU gennemføres forud for AMU på bygge- og anlægsområdet. AMU-Vest har endvidere forsøgt at få etableret et kombinationsforløb på rengøringsområdet og kloak-rørlægger-uddannelsen, men det er ikke lykkedes.

Samarbejde på tværs af projektskolerne

Det er vores oplevelse, at projektskolerne undervejs i projektet har samarbejdet med hinanden for at etablere og gennemføre tilbud. University College Syddanmark, der ikke har FVU-driftsoverenskomst, valgte at samarbejde med AOF Center Sydjylland ved gennemførelsen af et forløb, der kombinerede AMU og FVU.

AMU-Vest, der heller ikke har FVU-driftsoverenskomst, valgte at indgå samarbejdsaftale med VUC Vest. AMU-Vest gennemfører selv vurdering af basale færdigheder blandt AMU-kursister og henviser de kursister, der ønsker at deltage i FVU eller ordblindeundervisning, til VUC Vest.

EUC Vest og AMU-Vest har oplyst, at de har haft løbende kontakt for at inspirere hinanden ved etablering af tilbud.

Projektskolerne har endvidere samarbejdet med konsulenter fra VEU Center Vest ved udarbejdelse af brochurer, ved planlægning af projektseminar om 'formidling' af FVU og ved virksomhedsopsøgende arbejde.

FVU-lærerkapacitet

Det blev ved projektstart drøftet, hvordan projektskolerne kunne sikre, at de tilsammen havde den fornødne FVU-lærerkapacitet i forbindelse med den øgede indsats for at motivere til FVU.

Vi kan konstatere, at antallet af FVU-lærere er blevet forøget i projektperioden hos nogle af de erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner. Det gælder Social- og Sundhedsskolen Esbjerg (der har FVU-driftsoverenskomst) og EUC Vest (hvor det i projektperioden ikke er lykket at få en FVU-driftsoverenskomst).

Formidling af erfaringer

Projektets erfaringer og resultater er som planlagt blevet formidlet løbende via nyhedsbreve. Det er vores oplevelse, at det tog projektet mere tid end forventet at få etableret en arbejdsgang for, hvordan der i projektet kunne indsamles input til nyhedsbreve, og hvordan nyhedsbrevene konkret kunne blive produceret og udsendt.

Det var fra starten af aftalt, at projektlederen skulle have hovedansvaret for at udarbejde nyhedsbrevene. Det endte dog med at blive de eksterne konsulenter, som tog opgaven på sig.

Det var endvidere fastsat i projektbeskrivelsen, at der skulle nedsættes en følgegruppe, der skulle have til opgave at drøfte projektets resultater undervejs i projektperioden og medvirke til at sprede informationer om resultater til centrale aktører. Af projektbeskrivelsen fremgår, at følgegruppen f.eks. kunne bestå af efteruddannelsesudvalg, Danske Erhvervsskoler og Lederforeningen for VUC. En sådan følgegruppe er aldrig blevet nedsat på trods af, at styregruppen på et af deres første møder drøftede, hvem de ønskede at invitere til at deltage i styregruppen.

Konklusion

På trods af det store engagement på de fælles udviklingsseminarer, samarbejdet på tværs af projektskolerne og med VEU Center Vest samt den forøgede FVU-lærerkapacitet, har projektet ikke nået de mål, som projektet selv satte sig ved projektstart.

Det er vores oplevelse, at en vigtig årsag hertil er, at den ledelsesmæssige opbakning til projektet ikke på alle projektskolerne er blevet fulgt op af beslutninger, som har tydeliggjort for organisationen, bl.a. AMU-faglærerne, at det er obligatorisk at tilbyde AMU-kursister vejledende læse- og matematiktest, og at disse testtilbud og tilbud om FVU er en vigtig og integreret del af projektskolens aktiviteter.

Bilag 1. Projektskolernes rapportering

Rapportering fra EUC Vest

Kvantitativ målopfyldelse

Udgangspunktet for projektets arbejde med FVU var, at der på skolen umiddelbart efter screening skulle være et tilbud om FVU på uddannelsesstedet. Da EUC Vest ikke fra start havde organiseringen af dette på plads, skulle projektdeltagerne starte fra bunden.

Det betød, at undervisningsteams og faglærere skulle informeres og klædes på til dette arbejde, og der var desuden drøftelser på ledelsesniveau omkring, hvilken afdeling (Kursuscenter/Vejledningscenter) der skulle lave dette arbejde. Beslutningen lod vente på sig. Vi, som projektdeltagere, kunne have igangsat arbejdet med screeninger tidligere, men havde for meget fokus på, at der skulle være et undervisningstilbud straks efter screening. Grunden til dette var, at vi som udgangspunkt havde et mål om at motivere og vejlede kursister til FVU efter en vurdering af basale færdigheder, fordi vi har den opfattelse, at de er motiverede til undervisning straks efter screening og vejledning.

Der vil nu blive undervist i faglig læsning og matematik og i den forbindelse blive tilbudt screening af basale færdigheder. Se eksemplerne på tilbud nedenfor.

INFORMATION TIL DIG!!

På Kursuscenter Vest er vi i gang med at implementere faglig dansk og faglig matematik i vores hverdag.

Det, vi tænker, er blandt andet, at vi kan hjælpe dig med teksten fra fagbøger, hvor vi med de forudinstallerede hjælpeprogrammer på computeren kan hjælpe dig med at få teksten læst direkte op på computeren.

På den måde kan du også klare din hverdag på arbejdspladsen uden at have angst for ikke at kunne forstå, hvad der står på siden.

Desuden tilbydes du en test, der fortæller, om du har behov for vores hjælp til læsning eller matematik.

Hvordan sker det?

- Du henvender dig til din kursusleder, og han/hun vil guide dig videre til os
- Dernæst finder vi en dag, hvor det vil passe dig at blive testet på
- Du laver testen
- Du får kort efter svaret – samme dag

- Vi taler om, hvad der evt. skal tilrettelægges for dig og hvordan

Desuden er der den mulighed, at undervisningen kan ligge på virksomheden, på den måde skal du ikke køre fra arbejdet, men forbliver på stedet og modtager din undervisning sammen med arbejdskolleger.

Alt det kan vi tage en snak om, såfremt dette bliver aktuelt. Men tænk på muligheden i det...

Dine muligheder er mange – du skal blot gribe chancen..

Og husk – DU ER IKKE ALENE

Vi er Lars Bech-Pedersen og Linda Jessen Larsen fra Kursuscenter Vest, og vi sidder parat til at hjælpe dig, når du har brug for det.

Ser frem til at høre fra dig.

>> Faglig dansk og faglig matematik

☒ Har du svært ved at læse?
☒ Har du svært ved at læse højt for børnene?
☒ Har du svært ved at læse avisen?
☒ Har du svært ved at udfylde et skema?
☒ Har du svært ved at skrive et brev?

☒ Har du svært ved at lægge tal sammen?
☒ Har du svært ved at gange?
☒ Har du svært ved at dividere?
☒ Har du det svært med procenter?

Gratis Screening

Har du lyst til at blive bedre?

Hvis du kan svare ja til et eller flere af disse udsagn, tilbydes du nu at kunne deltage i en screening, der kan vise, om du har behov for hjælp til faglig dansk eller faglig matematik.

Du skal blot aflevere nedenstående blanket i udfyldt stand sammen med din tilmelding til kurset, og så bliver du kontaktet af en underviser.

✂ — — — — — ✂ — — — — — ✂

Navn: _____

Cpr. nr.: _____

Kursusnavn: _____

© KinaCano Nord/Sørensen & Højgaard 2011

Vi undersøger, om der er mulighed for at kunne lave AMU-FVU-kombinationsforløb for it-kursister på PC-start holdene. Vi vil endvidere tilbyde denne undervisning til virksomheder.

På MTL, der er afdelingen for redder-teamet, har vi igangsat screeninger om fredagen, hvor kursisten har fået en blanket medsendt materiale fra MTL inden kursusstart.

Intern organisering på skolen

AMU-kursister informeres ved kursusstart om bl.a. tilbud i screening. Dette sker af faglæreren, hvor andre relevante informationer også gives. Kursisterne på bl.a. Svejsecentret føler, at de får for mange informationer på én gang, og de har derfor svært ved at forholde sig til tilbuddet.

Udfordringen har været at klæde faglæreren på til at formidle informationen om FVU og vurdering af basale færdigheder. Faglæreren har haft svært ved at interessere sig for at give denne information, da de forståeligt har haft fokus på faglig information. Risikoen for, at FVU bliver en sekundær oplysning, opleves gang på gang.

Vurdering af basale færdigheder er korrekt opfattet et tilbud til kursister og ikke et krav til, at kursisten skal deltage. Vi har haft svært ved at opnå enighed om, hvorvidt tilbud om screening alene skulle gives på længerevarende kurser (mere end 3 dage). Vi har oplevet, at diskussionen om krav/tilbud kunne fortsætte uendeligt. Ingen har sat sig igennem og truffet en endelig beslutning.

Intern markedsføring og kompetenceudvikling

Der er afholdt informationsmøder med undervisningsteams og/eller teamkoordinator om projektets formål, og hvilke tilbud vi som projektdeltagere (FVU undervisere) kan hjælpe teamet med for at opfylde deres krav om at tilbyde vurdering af basale færdigheder. Vi har foreslået procedurer, som kunne tilpasses det enkelte team, med hensyn til hvordan deres dagligdag

med kursister var. F.eks. kunne information ske i forbindelse med opstart af kurser, løbende over dagen/ugen eller individuelt med kursisten (f.eks. i svejseboksen).

Ved IT-kurser informerer faglæreren om muligheden for vurdering af basale færdigheder og får kursisternes tilsagn. Derefter kommer FVU-underviseren for at foretage vurderingen i et separat lokale og giver deltagerne en personlig tilbagemelding.

Motivation og barrierer for vurdering af basale færdigheder og FVU

Kursister mangler selv motivation og interesse i at gøre sig selv bedre inden for skrivning, læsning og regning. 'Vi kender svaret på testen, og har ikke brug for at få det bekræftet igen' - lyder et af argumenterne. Tosprogede forstår ikke, hvordan og hvorfor de tilbydes at deltage i screeninger - vi forklarer dem, at det kan hjælpe dem i deres danskindlæring med undervisning i dansk som andetsprog.

Vi har efterfølgende taget personlig kontakt til de tvivlende kursister og spurgt, om de var helt sikre i, at de ikke ville deltage i en test. Vi har fortalt mere informativt om FVU-mulighederne for netop deres situation. Alligevel takkes der nej. Det er en svær målgruppe, idet de føler der har været nok af nederlag i tilværelsen.

Praksis for vejledning af målgruppen

Vi har ved efterfølgende individuel samtale informeret hver enkelt om muligheden for at kunne få undervisning på VUC eller om muligt på EUC Vest.

Hvis kursisten har vist interesse, har vi kontaktet VUC med deres informationer og har efterfølgende forespurgt kursisten, om der har været henvendelse fra VUC. Men indenfor den periode, hvor de har været på kursus EUC Vest, har de ikke haft hørt fra VUC. Erfaring viser, at opfølgning sker meget sent eller slet ikke.

Ekstern markedsføring over for virksomheder og interessenter

Vi havde fra projektets start en opfattelse af, at vi havde en samarbejdsaftale med VUC om, at vi kunne afvikle FVU-undervisning. Denne aftale var indgået før projektets start, men det viste sig, at den kun havde været gældende for et tidligere projekt. I lang tid handlede vores igangsætning af aktiviteter derfor om, at vi selv kunne afvikle FVU-undervisning. Da vi fik klarhed om, at samarbejdsaftalen ikke længere gjaldt, gik vi via EUC Vest's øverste ledelse til VUC Vest for at få en driftsoverenskomst, men det har af forskellige grunde ikke været muligt.

Projektets formål var, at der skulle gennemføres flere FVU-forløb på erhvervsskolerne, og vores arbejde gik på, at kursister, der havde modtaget en vurdering af basale færdigheder og som var vejledt til undervisning, skulle have denne i et egnet ord- og regneværksted på skolen.

Efter et nej til driftsoverenskomsten, kunne vi stadigvæk samle screenede kursister til hold og derefter henvende os hos en FVU-udbyder, som så ville foretage undervisningen.

Når man ikke har driftsoverenskomst, er det ikke tilladt at lave markedsføring i form af brochurer, nyhedsbreve, pressemeddelelser m.m. Vi havde igangsat information til alle vores udadvendte funktioner (salgsafdeling, praktikpladskonsulenter m.m.) med henblik på, at de medtog budskabet om, at vi nu også kunne tilbyde screeninger og FVU undervisning. Men efterfølgende var det kun muligt at gennemføre FVU, såfremt vi henviste interesserede virksomheder til en godkendt udbyder af FVU. Og derved blev det ikke længere så interessant for vores konsulenter at medtage denne information.

Det er vores opfattelse, at vi ikke er en konkurrent i forhold til udbud af FVU. Vi besøger andre brancher og er i kraft af vores udadvendte funktioner i kontakt med mange virksomheder og brancher, som måske kunne være interesseret i at igangsætte FVU tiltag. Men vi føler os låste af den manglende godkendelse.

Motivationen blandt faglærere og andre personer uden for projektet er ikke til stede, såfremt man ikke kan tilføre aktiviteter ind i huset, men skal "sælge" en anden udbyder.

Afprøvning af modeller for kombinerede AMU-FVU-forløb

Vi prøvede at planlægge forløb inden for svejs og IT med kombineret FVU og AMU-kursus. På den måde kunne kursisterne få en bredere indsigt i AMU-faget sammen med FVU-færdigheder. Baggrunden var desuden at få virksomhederne gjort interesseret i at tilbyde deres medarbejdere FVU.

Et kombinationsforløb kunne se ud som følger:

VELKOMMEN TIL KURSUSCENTER VEST OG VELKOMMEN TIL FVU UNDERVISNING

UNDERVISNING:

08:30 – 11:30	FVU
11:30 – 12:00	PAUSE
12:00 – 15:00	KURSUS (IT/SVEJS/EL mm.)

	ELLER
08:30 – 11:30	KURSUS (IT/SVEJS/EL mm.)
11:30 – 12:00	PAUSE
12:00 – 15:00	FVU

	ELLER
08:30 – 10:00	KURSUS (IT/SVEJS/EL mm.)
10:00 – 12:00	FVU
12:00 – 12:30	PAUSE
12:30 – 13:30	FVU
13:30 – 15:00	KURSUS

Disse 3 oplæg er brugbare på alle hold, og det er op til underviseren at vælge, hvilken der passer bedst. Det er vigtigt, at vi får besked ugen før, undervisningen starter for at lave materialet klar til klassen. Også vigtigt at vi får en kopi af underviserens materiale, så vi kan få noget fagligt med ind i vores undervisning.

Flere virksomheder anså ikke det for deres opgave at bibringe deres medarbejdere læse-, skrive- og regnekompetencer. De fokuserede udelukkende på faglige kurser. Med et kombiforløb kunne vi åbne øjnene for virksomhederne, således at de så FVU som et supplement til faglige kurser.

Ved igangsætning af AMU-FVU-kombiforløb kunne vi desuden hjælpe faglæreren med at klæde kursister med læsevanskeligheder på ved f.eks. certifikatprøver eller til generel forståelse for undervisningsmaterialet. Kombiforløbene kunne være 'step 1' i forhold til, at medarbejderne kunne påbegynde egentlige FVU undervisningsforløb.

Der var stor opbakning fra IT-teamet til kombinationsforløb.

Samarbejde mellem uddannelsesinstitutionerne

Skolen har et bestående korps af FVU-undervisere. Disse er dog primært ansat som danskundervisere for EUD-elever, men vi havde ønsket, at disse også kunne bruges i forhold til AMU-kursister. Det var bl.a. den organisationsproblematik, som er nævnt ovenfor.

Da vi fik klarhed over, at disse EUD-undervisere ikke kunne bruges overfor AMU-kursister, valgte vi selv at ansætte to undervisere. Dette skete pr. 1. september 2010. Efterfølgende fik EUC Vest besked om, at vi ikke måtte igangsætte FVU-aktiviteter, og det betød, at disse undervisere skulle finde nye arbejdsopgaver. Reelt betød det, at én underviser blev opsagt.

Da vi, som tidligere beskrevet, anså, at vi havde en tilladelse til at kunne gennemføre FVU-forløb, var det ikke nødvendigt at lave samarbejde med andre skoler. Projektet fokuserede på at lave procedurer for igangsætning af screeninger og FVU-undervisning. Vi har dog været åbne over for at deltage i arbejdet med at udveksle FVU-undervisere, men også over for at hjælpe andre skoler med undervisning eller screeninger.

Vi har i projektperioden haft fokus på, at den optimale procedure for screeninger og tilbagemeldinger ville være, at det var en uddannet FVU-underviser, der foretog dette.

I projektet har vi afholdt møder med AMU-Vest med henblik på at hjælpe dem med at foretage screeninger og tilbagemeldinger, men pga. interne omorganiseringer på AMU-Vest blev dette ikke relevant. Det var udelukkende for at udnytte FVU-kræfterne optimalt og få igangsat så mange screeninger som muligt i forhold til projektets resultater.

Projektet har været medvirkende til, at der i Esbjerg er igangsat et netværk af FVU-undervisere, som mødes kvartalsvis. På møderne udveksles ideer og information relevant for netværket.

Det videre arbejde med vurdering af basale færdigheder og FVU

Det er vigtigt, at vi bliver bedre til at forklare kursister, hvad det er, vi vil tilbyde dem. Det er ikke godt nok blot at tilbyde en screening, for det er jo et FVU-forløb, vi gerne vil tilbyde dem.

Der er flere måder at gøre dette på, og vi skal finde den måde, som gør, at vores kursister bliver interesserede. Det vil kræve lidt foderarbejde, men det er det hele værd i sidste ende.

Måden, vi må gribe det an på, er at blive bedre til at planlægge, hvornår AMU-kursisterne kan deltage i vurdering, så faglæreren kan fortælle, at 'vi kommer den og den dag klokken xx' – og så sørge for at være der på det tidspunkt. Informationen skal være konkret og imødekomende, den skal kunne fange alle persontyper.

Endvidere skal der hele tiden videreudvikles inden for FVU-området med de muligheder, der er.

Projektdeltagerne lægger op til, at skolens ledelse vurderer, hvordan det fremtidige arbejde med screeninger og FVU-undervisning skal organiseres, og om der evt. skal ske et samarbejde via VEU centret. P.t. er der ingen planer, og vi afventer, om der skal igangsættes aktiviteter.

Fra opstarten af VEU-centrene pr. 1.1. 2010 har projektet set det som et mål, at projektets resultater og erfaringer skulle videreføres i regi af VEU Centret. Det bliver centrets opgave at definere de fremtidige mål på området.

Rapportering fra AMU-Vest

Kvantitativ målopfyldelse

I 2009 samarbejdede AMU-Vest med VUC Vest – i projektet "Vejlednings Netværk Vest" (VNV) - om gennemførelsen af vurdering af basale færdigheder. En medarbejder fra VUC Vest var i perioden indkøbt hos AMU-Vest minimum to dage om ugen for at foretage alle vurderinger fra introduktion til gennemførelse og tilbagemelding. Denne procedure ophørte sammen med projektets afslutning (og finansiering) ved udgangen af 2010.

Siden starten af 2010 har AMU-Vests faglærere selv gennemført vurdering af basale færdigheder og tilbagemeldinger om resultatet. Det er stadig VUC Vest, der på baggrund af vurderingsresultater og ønsker giver tilbud om FVU- eller ordblindeundervisning.

Der er i 2010 gennemført 424 vurderinger i alt, heraf 377 i 4. kvartal. Der var ca. 18.500 personer i alt på kursus hos AMU-Vest i 2010, og de var her i gennemsnit knap 4½ dage. I januar og februar måned 2011 er gennemført 274 vurderinger af basale færdigheder. Der har i perioden været 3.421 kursister på skolen.

Den positive udvikling ser ud til at fortsætte og brede sig til flere af skolens brancheområder. En stadig større andel af skolens kursister tager imod tilbuddet om vurdering af basale færdigheder og en stadig større del af skolens faglærere er i stand til selv at gennemføre vurderingerne.

AMU-Vest har ikke selv FVU-undervisere ansat og gennemfører derfor ikke FVU-undervisning. AMU-Vest fortsætter det mangeårige samarbejde med VUC Vest og henviser interesserede AMU-kursister til deres tilbud.

Der er i samarbejde med VUC Vest udbudt ét kombineret AMU-FVU-forløb indenfor bygge- og anlægsområdet (6 ugers forløb i FVU-dansk/regning + 8 ugers nivellering/faglig regning/kloakrørlægger). Det var 13 deltagere på FVU og 16 deltagere på AMU. To af deltagerne deltog på både FVU-forløbet og AMU-forløbet.

Resultaterne er i forhold til de kvantitative målsætninger ikke tilfredsstillende. Især to overordnede forhold har/har haft indflydelse på de mangelfulde kvantitative resultater:

Organisatoriske tilpasninger og forandringer medførte, at både ledelsesperson (styregruppe-medlem) og nøgleperson samt yderligere et påtænkt projektmedlem forlod AMU-Vest i starten af projektperioden, og en egentlig projektgruppe blev etableret relativt sent i 1. kvartal 2010. Projektgruppen var ikke fuldtallig og homogen fra starten og skulle bruge noget tid på at finde sin rolle og position i projektet og i forhold til de daglige primære funktioner/opgaver/kolleger i organisationen. Det tog noget tid at få "ejerskab".

AMU-Vest har i projektperioden oplevet faldende aktiviteter og drastiske ændringer på udbudsbetingelserne. Der har derfor - fra både ledelse og medarbejdere – været stor fokus på at optimere den primære drift, nemlig at tilbyde og gennemføre AMU-aktiviteter. Det har været nødvendigt at tilpasse organisationen gennem bl.a. afskedigelser, der har været en vis usikkerhed om fremtiden, og der har været iværksat forundersøgelser om en mulig fusion med EUC Vest. Det har medvirket til, at det har været svært at få opmærksomhed på projektet og få ledelse og medarbejdere til at involvere sig. Der har været for meget "forstyrrelse" og meget intern fokus.

Intern organisering på skolen

Ved kursusstart orienteres kursister om mulighederne for at deltage i vurdering af basale færdigheder. Dette er et krav ifølge vores kvalitetsstyringssystem og er indskrevet i proceduren for kursistmodtagelse (nr. 07.01). Orienteringen foretages i forbindelse med den ordinære opstarts-seance, og foretages af den faglærer som starter holdet. I enkelte tilfælde kan der rekvireres en faglærer med større erfaring i vurdering af basale færdigheder. Der er udarbejdet fælles PowerPoint-materiale, som faglærerne kan bruge i informationen.

Det er også – som udgangspunkt – den enkelte faglærer, der selv gennemfører vurderingen af basale færdigheder, og som hovedregel gennemføres vurderingen på kursernes 1. dag.

Resultaterne af vurderingerne samles på et resultatark, og den enkelte kursist får en umiddelbar og kort tilbagemelding. Kursisten tilkendegiver herefter med afkrydsning på resultatarket, om han/hun ønsker yderligere information og tilbud om FVU/ordblinde-undervisning. Resultaterne samles i vores kursistadministration.

Resultaterne fra dem, som har ønsket yderligere information og som bor i VEU Center Vest området, sendes til VUC Vest i Esbjerg (pt. til vejleder Kent Bannerholt), som herefter tager kontakt (skriver og/eller ringer) til kursisten for videre aftale.

AMU-Vest har kursister fra hele landet og de kursister, der ikke bor i VEU Center Vest området, får tilsendt dette brev:

Jens Jensen

Jensensvej 1, 1111 Jensesby

01-06-11

Vedr. FVU undervisning

Da du var på kursus på AMU-Vest, deltog du i en FVU test, og du bad om at blive kontaktet.

Eftersom du ikke bor i VUC Vests område, vil vi derfor bede dig om at kontakte dit lokale VUC eller sit lokale VEU-center for at høre om mulighederne for FVU i dit eget lokalområde.

*På følgende hjemmeside kan du finde en oversigt over alle VUC-erne i DK:
<http://vuc.dk/index.htm>*

Vedlagt en kopi af dit resultat.

Med venlig hilsen

AMU-Vest

Anette Thygesen

Vi har erfaret, at det har været meget svært at få især faglærere til at tage "ejerskab" i at tilbyde vurdering af basale færdigheder til deres kursister. Det skyldes flere forhold - bl.a. tidspress (mindre tid til det faglige), at de ikke synes det er en god ide, og at de synes, de mangler mere viden til at kunne screene/sælge ideen. Det skyldes dog også, at der ikke har været det nødvendige ledelsesmæssige fokus på og opbakning til at skabe det/de "rum" og de forhold,

der er nødvendige for fuldt ud at implementere opgaverne. Det skyldes i høj grad de udfordringer som AMU-Vest - som tidligere beskrevet - har haft (og i øvrigt stadig har) igennem stort set hele projektperioden.

Desuden er der inden for enkelte faggrupper – både hos faglærere og kursister/virksomheder - en stærk modvilje mod screeningen. Dette skal ses i forhold til, at enkelte faggrupper har en høj faglig stolthed og som sådan er af den opfattelse, at det er det faglige indhold, de skal forholde sig til – og ikke læse-, skrive- og regnefærdigheder.

I januar 2011 spurgte vi faglærerne om, hvordan det gik med at foretage vurderinger af basale færdigheder. Her er et uddrag af de svar, vi fik:

Ole Ø.: - Vi starter på mandag v/Jan eller Teddy. Hvad sker der med alle dem, som ikke er fra Esbjerg?

Leif L.: - Jan har gjort det én gang - siger, jeg skal selv nu, men jeg føler mig ikke parat endnu.

Hans H.: - har ikke selv, synes det skal være central/en anden person. Overflade skal over i hovedbygning, da de ikke har pc'ere nok selv.

John J.: - Jeg afvikler ikke testen, da den ikke - rent tidsmæssigt - harmonerer med BRSSs krav til antal lektioner, på et FG kursus.

Marlene: - Vi på taxa har brugt Jan Ley, men det er meningen, at jeg selv skal til at køre det, da det kan knibe for Jan at nå det til tider.

Johnny: - Hej Arne, jeg gør det selv, men mener det virker bedre, hvis enten Teddy eller Jan gør det, da det er en anden, der kommer

Benny: - Jeg gør ikke noget, idet mine elever bliver screenet henne på EUC Vest.

Chr. M.: - Jeg foretager FVU læsetest for alle mine truck hold, jeg underviser.

Per: - Her i svejs gør vi endnu ingenting, vi er blevet lovet at der ville komme nogen forbi for at sætte os ind i det, men det er endnu ikke sket.

Kim Lind: - Med hensyn til FVU... gør jeg det selv (undervist af Jan L.). MEN jeg føler ikke, jeg er rigtigt klædt på!

Viggo: Jeg får gerne Jan Ley til denne opgave.

Hans Ole: Jeg gennemfører det selv for Teleskoplæsser A og Kran D plus E.

Jan og Teddy - som mange refererer til i ovenstående – er vores primære ressourcepersoner ved vurdering af basale færdigheder og to af vores erfarne og dygtige faglærere, som bl.a. i vores "Job- og uddannelsesværksted" arbejdede med vurdering af basale færdigheder. Deres store og gode viden skal spredes ud til de øvrige faglærere og ad den vej klæde dem på til selvstændigt at foretage screeningerne.

Jan fortæller her om sine erfaringer med opgaverne:

Mine erfaringer med afvikling af FVU- screening - Hvordan jeg foretager en FVU-screening:

Efter en præsentation og gennemgang af powerpoint omhandlende FVU udleverer jeg resultatskemaet, hvorpå den enkelte deltager registrerer sin score for henholdsvis deltest 1, 2 og 3 i læsete-

sten. Når de har gjort det, får de lov til at gå videre med matematik testen, og igen skal den enkelte notere sin score fra testen.

Når de er færdige med det, skal de aflevere deres scoreskema til mig, og jeg gennemgår denne med hver enkelt. Et hold på ca. 16 personer har et tidsforbrug på ca. 2-3 timer alt inkl.

Fordele:

1. Jeg kan sikre mig, at hver enkelt deltager er blevet oplyst om de muligheder, han/hun efterfølgende har.
2. Jeg sikrer mig, at skemaet er udfyldt med navn, Cpr. Tlf. nr. E-mail adresse, og om deltageren har afkrydset sit ønske om at blive kontaktet eller ikke ønsker at blive kontaktet af en FVU konsulent.
3. Jeg kan meget hurtigt tage individuelle hensyn til en deltager, der kunne have et behov for at få læst f.eks. en udleveret opgave op, der skal løses. På denne måde er der ingen, der vil blive "udstillet" overfor klassen, da jeg jo netop bare vælger konsekvent at oplæse f.eks. alle udleverede opgaver.

Ulemper:

1. Der er faktisk ingen. Min erfaring med at afvikle FVU på denne måde er, at deltagerne bliver færdig med testene på forskellige tidspunkter, og hvis der skulle opstå lidt ventetid, så har deltagerne været gode til at bruge denne ventetid til at strække ben. Andre går bare i gang med det, de var i gang med, før jeg kom.

Barrierer/ Kommentarer fra:

Deltagerne:

1. Deltagerne syntes, at FVU testen skal ligge i de første dage på kursusstart.
2. Langt de fleste syntes faktisk, at det er sjovt og brugbart med testene

Faglærerne:

1. Der er ikke tid til det, og så kan de ikke nå "alt" det andet faglige.
2. Hvem skal foretage disse screeninger, for de ved da ikke, hvordan man afholder det.
3. Deltagerne kan jo alligevel ikke nå at få nogle hjælpemidler, inden de er færdige på kurset.
4. Vi har jo ikke computere nok i vores klasse til at afholde de test der.
5. Hvis vi skal gå efter det, så bliver vi bare væk for hinanden, og vi bruger jo også ekstra tid på at gå hen i et lokale med nok computere.

Konklusion:

1. Barriererne er størst hos vores egne kolleger. De skal "klædes på" til opgaven. Virksomheden her skal afsætte resurser, og det må aldrig være således, at økonomien er motivationsfaktoren for gennemførelse af FVU. Vil vi det, eller vil vi det kun halvt?
2. Det skal prioriteres at lave FVU- screeninger, det skal altså ikke være noget med, at det er sådan noget vi bare lige gør for at udfylde tiden.
3. Der skal afsættes nok resurser til at gennemføre FVU.
4. Der skal laves FVU test på deltagerne indenfor de 2 første dage på et kursus

5. Den enkelte faglærer SKAL være til stede under hele screeningen, ellers mister faglæreren et vigtigt værktøj. Et værktøj den enkelte faglærer skal bruge i forbindelse med det efterfølgende kursus.
6. Den tid, der afsættes til FVU-screeningen, hentes hjem igen ved, at deltagerne med et behov for f.eks. oplæsning er fundet, og klassen behøver ikke vente på deltagere, der er længere om at løse en opgave, fordi tiden er blevet brugt på at stave sig igennem en given opgave. Hele klassen har jo efterfølgende fået læst opgaven op. Faglæreren ved nu også, hvem i klassen der har brug for lidt mere støtte end de andre på holdet, og det gør, at undervisningen går mere jævn.

Denne 'fortælling' giver et godt billede af, at vi har nogle udfordringer på forskellige områder, men også at der er mange gode oplevelser i opgaverne. Bl.a. på denne baggrund, må vi fremadrettet forsøge at få fjernet usikkerheder og barrierer samt bygge videre på og forankre opgaverne i de gode oplevelser og erfaringer. Vi må organisere opgaverne således, at involverede på alle niveauer i organisationen har det nødvendige ejerskab, den nødvendige motivation og kan se værdien i - og egen benefit af - indsatserne.

Intern markedsføring og kompetenceudvikling

Ved afslutningen af projektet "Vejlednings Netværk Vest" ved udgangen af 2009 sluttede også (som tidligere omtalt) VUC Vests indsats med at gennemføre vurdering af basale færdigheder hos AMU-Vest. I første halvår af 2010 iværksattes initiativer internt for at klæde os selv (faglærere m.fl.) på til at overtage og gennemføre vurderingerne. Blandt de første skridt var – i marts 2010 - denne mail til alle faglærere:

FVU screening på AMU-Vest

Hvad er FVU?

FVU betyder forberedende voksenundervisning og er et tilbud til alle personer over 18 år, som har dansk- eller matematikfærdigheder, der er lavere end folkeskolens afgangseksamen. Der er lavet undersøgelse, hvor det tyder på at 1,3 mil. Danskere har et behov for at blive bedre til at læse, skrive og regne. En stor del af disse vil være AMU's målgruppe.

Vi har tidligere haft VUC til at foretage FVU screeningerne – dette er ikke muligt i fremtiden, hvorfor vi har valgt at udføre screeningen selv.

FVU screeningen vil blive en obligatorisk del af undervisningen.

Dette vil i praksis betyde, at alle som starter på et AMU-kursus får foretaget en screening af den underviser, som starter holdet op, gerne lige efter opstartsinformationerne.

Det er vigtigt at informere deltageren om vurderingen og dens formål.

Jeg vil i meget nær fremtid lave en opskrift til hver enkelt faglærer, evt. kan I hvis I har behov for det få en gennemgang af testen af Teddy, som tidligere har foretaget disse test.

Hanne

Og i september 2010 fulgte denne mail:

Kære alle

Vedr. FVU

Vi skal have speedet op på vores FVU screeninger.

Vi har tidligere brugt John Svendsen fra VUC, men står nu selv for dette. For fremtiden gør vi det på den måde at I, når I starter hold op, kontakter Jan Ley (gerne på mail jal@amu-vest.dk).

I aftaler selv med Jan, hvornår I ønsker han skal komme ned i klasserne og foretage FVU screeningerne.

Det er vigtigt, at I, når I modtager kursisterne, informerer om dette.

Har I spørgsmål kontakt venligst en af os

Venlig hilsen

Anette, Jan og Hanne

Dette understreges og udbygges med nedenstående indlæg i vores personaleblad "Pulsen":

Projekt FVU fra A-Z

Vi (AMU-Vest) deltager sammen med EUC-Vest, SOSU i Esbjerg og UC Syddanmark i Esbjerg i et TUP-projekt under Undervisningsministeriet med titlen "FVU fra A-Z". Projektgruppen fra AMU-Vest består af Merete, Bjarne og Arne. Leif R. er i styregruppen. Hovedformålet i projektet er at styrke samarbejdet mellem AMU og FVU og sætte fokus på at tilbyde og gennemføre FVU-screeninger (vurdering af basale færdigheder) og – forløb på AMU-kurser.

I projektet arbejder vi med følgende delmål og handleplaner:

- 1. Styrke samspillet mellem AMU og FVU – samarbejde mellem uddannelsesinstitutionerne.*
- 2. Flere kortuddannede deltager i vurderinger af basale færdigheder samt i FVU.*
- 3. Gennemførelse af flere FVU-forløb på de erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner.*
- 4. Udvikling af modeller for kombinerede AMU-FVU-forløb samt gennemførelse af disse forløb.*
- 5. Måltrettet FVU-indsats i forhold til specifikke målgrupper.*
- 6. Udvikling af god praksis for vejledning af målgruppen.*
- 7. Intern markedsføring af vurdering af basale færdigheder, FVU samt kombineret AMU-FVU.*
- 8. Ekstern markedsføring af vurdering af basale færdigheder, FVU samt kombineret AMU-FVU.*

I forhold til vurdering af basale færdigheder (FVU-screeninger) og gennemførelse af FVU-forløb er der nogle (høje) kvantitative mål, der skal nås. Det er bl.a. derfor vigtigt, at vi i AMU-Vest igen får sat gang i screeningerne (det er iøvrigt en "skal"- opgave at tilbyde og gennemføre disse ift. AMU-udbudet) og rigtig gerne nogle kombinerede AMU/FVU-forløb.

Der er en positiv opbakning fra vores ledelse til at komme rigtig i gang igen. Jan Ley er manden, der i første omgang hjælper faglærere og undervisere med at foretage FVU-screeningerne. Det er meningen, at faglærere og undervisere efter et par gange som "føl" selv foretager screeningerne fremover og lærer videre til øvrige kolleger. Denne metode sikrer, at vi relativt hurtigt er mange, der kan foretage screeningerne – og sikrer, at vi:

- 1. kan se, om nogle af kursisterne har specielle behov, vi skal tage hensyn til i undervisningen.*
- 2. kan se, om der er behov/mulighed for kombinerede FVU/AMU-forløb.*
- 3. kan indløse en del af taksten for AMU-kurset "Vurdering af basale færdigheder" sammen med den normale kursus-takst og derved tjene flere penge.*
- 4. kan nå de kvantitative mål som Undervisningsministeriet har stor fokus på.*

Det må da være en "win-win-win-win-situation"!!

Vil I vide mere om "FVU A-Z" og/eller have adgang til projektets web, skal I endelig bare spørge Bjarne, Merete eller Arne. Har I spørgsmål til – eller er noget uklart omkring FVU-screeninger i AMU-Vest, skal I bare spørge Jan Ley eller jeres leder.

/Arne

PS: Se 2 nyhedsbreve fra projektet på:

ftp://217.61.92.165/intrasrv/pdf/FVU_AtilZ_nyhedsbrev_nr1_april2010.pdf

ftp://217.61.92.165/intrasrv/pdf/FVU_AtilZ_nyhedsbrev_nr2.pdf

En stor del af faglærerne har i øvrigt selv fået foretaget en vurdering af basale færdigheder. Omkring 15 faglærere startede i foråret 2010 på FVU-undervisning. Undervisningen foregik hver fredag eftermiddag i vores hus og med en underviser fra VUC Vest. Desværre måtte vi aflyse efter få gange, da flere faglærere af forskellige årsager (bl.a. fordi de selv skulle undervise) ikke kunne deltage.

Det har været meget svært at få igangsat den nødvendige interne kompetenceudvikling, da der ofte har været andre ting, der har været prioriteret højere.

Jan og Teddy – som skal være "fødselshjælpere" for øvrige faglærere – har deres egen undervisning, egne kursister og øvrige opgaver, de primært måles på. De er ofte "flaskehalsen" for, at andre kan komme videre, hvilket også fremgår af faglærernes svar i det foregående.

Og det gælder også for de øvrige faglærere, at de har deres egen primære faglige undervisning, de måles og vurderes på – både af kursister, virksomheder og uddannelseschefer, så det er naturligt, at de prioriterer dette højest.

Så også her gælder, at vi må organisere opgaverne således, at involverede på alle niveauer i organisationen har det nødvendige ejerskab, den nødvendige motivation og kan se værdien i – og egen benefit – af indsatserne.

Motivation og barrierer for vurdering af basale færdigheder og FVU

Som det fremgår bl.a. af Jan Leys oplevelser, så "syntes langt de fleste faktisk, at det er sjovt og brugbart med testene". Nogle kursister udtaler, at de ikke er kommet på et AMU-kursus for

at tage en FVU-test. De er kommet for at lære noget fagligt. Andre siger nej tak til screening, fordi de ikke synes, at de har behov for det. Nogle ved, at de ikke har problemer med at læse/skrive, og andre ønsker bare ikke at blive screenet.

En stor del af kursisterne hos AMU-Vest er her på såkaldte certifikat-kurser. Dvs. at de skal have et "offentligt" godkendt certifikat for, at de må arbejde indenfor et bestemt område. Deres (og deres eventuelle arbejdsgivers) vigtigste motivation, og fokus er altså at komme herfra med dette bevis.

F.eks. på kurset "Almen fødevarehygiejne – obligatorisk certifikatuddannelse"(3 dage) er kursisterne tidligere blevet tilbudt screening. Screeningen blev på nogle kurser foretaget på første dag og på andre efter certifikatprøvens afslutning. De kursister, der blev screenet på førstedagen, udtalte, at det var meget også at skulle koncentrere sig om en FVU-test, når de vidste, at de skulle til en certifikatprøve et par dage senere. De kursister, der blev screenet efter certifikatprøven på sidste dag udtalte, at det var alt for presset at skulle til en FVU-test lige efter at have afsluttet en certifikatprøve.

Derudover er det en udfordring især på de korte kurser (3 dage eller derunder) at skabe tid til at gennemføre vurderingerne i AMU-kurserne, da tiden her i forvejen er knap, ligesom der på nogle kurser er myndighedskrav til tidsforbruget. Om det her er muligt at få kursisterne til – af egen vilje og interesse – at bruge "fritiden" til vurderingerne er nok tvivlsomt, men kan selvfølgelig afprøves. Alternativt må de tilbydes vurderinger uafhængig af kurset, evt. på de "åbne" tilbud hos f.eks. VUC Vest.

Vigtigst er det dog, at faglærernes egne barrierer og forbehold først afklares og elimineres, og at skolens/ledelsens/organisationens "parathed", motivation og fokus er på plads. Som flere pæger, har vi stadig et stykke arbejde at gøre her.

Praksis for vejledning af målgruppen

I introduktionen af og ved gennemførelsen af vurdering af basale færdigheder informeres kort om mulighederne for videre deltagelse i FVU-undervisning, og hvad procedurerne er for at komme dertil. Faglærerne sikrer ved vurderingerne, at deltagerne får udfyldt svararkene korrekt og får markeret, hvorvidt de ønsker at blive kontaktet af en FVU-konsulent/vejleder for nærmere aftale. Og som tidligere beskrevet overgår opgaven herfra til henholdsvis VUC Vest eller kursisters lokale VUC/VEU center.

Hos VUC Vest har proceduren hidtil været, at kursister, der har ønsket at blive kontaktet, har fået tilsendt et brev med indkaldelse til vejledningssamtale og/eller tid til telefonisk vejledning hos en FVU-vejleder. I forhold til udsendte breve til kursister, der positivt har tilkendegivet, at de ønsker at blive kontaktet, er det de færreste, der rent faktisk reagerer på opfordringen. VUC Vest prøver nu i en periode i stedet først at kontakte kursisterne pr. tlf. for at få en større respons.

Det ser ud til, at de, der har vist et behov for at blive ordblindetestet, er mest motiverede til at tage imod yderligere tilbud om afklaring.

Generelt er der stadig for få af de kursister, hvor resultatet viser et evt. behov for FVU-undervisning, der markerer, at de ønsker at blive kontaktet for en nærmere dialog - ligesom for mange af dem, der rent faktisk i første omgang ønsker at blive kontaktet, så alligevel "springer fra", når de bliver kontaktet.

En del af forklaringen på dette kan nok findes i overleveringen fra AMU-Vest til VUC Vest, hvor "opgaven" flytter fra faglæreren og kursistadministrationen (og dermed også kursisten) i vores hus til yderligere behandling hos VUC Vest i deres hus. En del af "ejerskabet" og ansvaret for opgaven kan tabes i denne proces, og kursisten kan have svært ved (lige som os selv i øvrigt) lige at finde ud af hvem, der gør hvad.

VUC Vest oplever også disse udfordringer, og vi vil i dialog med dem se, om vi kan finde en model, hvor VUC Vest kan være i vores hus i forbindelse med, at faglærerne foretager vurderingerne. Allerede her kan de give den personlige og mere præcise tilbagemelding og vejledning, gerne fuldt op med en konkret aftale om FVU-/ordblinde-test og/eller FVU-undervisning og/eller AMU/FVU-kombinationsforløb.

Der er selvfølgelig både praktiske og økonomiske aspekter i dette, men hvis viljen er til stede, er der nok også en vej.

Ekstern markedsføring over for virksomheder og interessenter

Virksomheder og interessenter informeres om muligheden for vurdering af basale færdigheder både via skolens hjemmeside, ved AMU-aktiviteter på skolen og via opsøgende kontakt.

På hjemmesiden: www.amu-vest.dk vises ved hver kursus/uddannelseskategori AMU-kurset "Vurdering af basale færdigheder". Et klik på overskriften fører til teksten, hvor der bl.a. står:

"Målgruppe: Alle personer, der i forvejen deltager i AMU-uddannelser eller Individuel KompetenceVurdering i AMU.

Mål: Deltageren kan ved hjælp af en test få vurderet sine basale færdigheder i læsning, skrivning, regning og matematik. På baggrund heraf får deltageren vha. vejledning kendskab til mulighederne for relevant opkvalificering i de almene færdigheder".

Ved hver kursus/uddannelseskategori er desuden en fakta-boks: *Relateret materiale*, hvor virksomheder og interessenter under fanen: *Problemer med at læse, regne og skrive?* finder følgende:

"Alle kursister, der deltager på et kursus, på AMU-Vest har mulighed for at få foretaget en FVU Screening – altså få afklaret sine færdigheder i læsning, skrivning og evt. regning.

Dette giver mange fordele for kursisterne:

- *bliver bevidst om styrker og svagheder i forbindelse med almene færdigheder*
- *får øget kendskab til mulighederne for at få forbedret ens almene færdigheder*
- *får lyst til uddannelse, nye udfordringer m.m.*

Screeningen foregår på centrets vejledningsværksted.

En vejleder i vejlederværkstedet gennemfører FVU (forberedende voksen uddannelse) testen, samt vejleder efterfølgende m.h.t. valg af opkvalificering inden for det almene område.

Såfremt screeningen viser, at kursisten har behov for FVU, kan dette iværksættes ved det lokale VUC.

FVU - Forberedende Voksen Undervisning

[Læs mere](#)

Download brochure om FVU - til virksomhedsledere

Download brochure om FVU - til kursister

Yderligere information - Venligst henvendelse til

Uddannelseschef Hanne Lundgren på telefon 79 14 03 22"

Derudover markedsføres tilbuddene bl.a. også på www.efteruddannelse.dk og www.ug.dk:

I hele 2010 gennemførte AMU-Vest hver torsdag for Jobcenter Esbjergs "Motorvejen" informationsmøde for ledige tilknyttet Jobcentret. Der deltog gennemsnitligt 25 personer på disse møder. Her blev alle oplyst om og opfordret til at deltage i Vurdering af basale færdigheder. (Jobcenter Esbjerg gennemfører selv vurderingerne i samarbejde med VUC-Vest). Pga. nedskæring har vi i 2011 nedprioriteret denne aktivitet.

Vi har pr. post til og ved besøg hos relevante virksomheder og interessenter udsendt og afleveret folderen: "For dig der vil være kloakrørlægger/mester..." fuldt op af folderen "Er du mest til frisk luft..." med tilbud om kombineret AMU/FVU-forløb for medarbejdere i bygge- og anlægsbranchen.

Via opsøgende kontakt til virksomheder og øvrige interessenter har vi som fast punkt dialog om muligheder for vurdering af basale færdigheder, FVU/ordblindeundervisning og kombinerede AMU/FVU-forløb. Vi har hidtil primært benyttet folderen "Spids Pennen" (genopstået i VejledningsNetværk Vest-regi) og bruger nu de nye foldere, der udviklet i regi af VEU Center Vest.

I samarbejde med VUC Vest (især Else Marie Kosegarten), har vi ved informationsmøder og sambesøg hos fyrings-/luknings-/konkurstruede virksomheder også oplyst om mulighederne, ligesom vi har deltaget i job- og uddannelsesmesser arrangeret af job- og erhvervscentre m.m.

Oplevelserne og erfaringerne med den eksterne markedsføring af tilbuddene er generelt, at det - ligesom hos kursisterne i huset - er svært at få den nødvendige opmærksomhed og fokus på og erkendelse af, at der kan være behov. Virksomhederne oplever sjældent i hverdagen, at medarbejderne har læse-, skrive- eller regneproblemer, og hvis de har, er det ikke noget, der fylder voldsomt. De kompenserer for evt. problemer i deres planlægning og tilrettelæggelse af arbejdsopgaverne. Nogle er også af den opfattelse, at det er en privat sag for den enkelte og at evt. tiltag må foregå i fritiden, ligesom nogle ikke kan se, at de kan undvære medarbejderne til flere kurser, end de gør i forvejen.

I den seneste periode har vi også oplevet, at virksomheder der tidligere - i deres lavsæson - tilbød medarbejderne kurser og kompetenceudvikling, herunder også FVU, nu må afskedige i stedet for, da de har en anstrengt økonomi. Og da det samme ofte også gælder kolleger i branchen, har de heller ikke risiko for, at kollegerne "stjæler" deres fyrede medarbejdere.

Der er dog virksomheder, der har givet udtryk for, at de kunne være interesserede i "noget kombinationsagtigt" i næste vinterperiode, hvis den bliver ligeså lang - og hvis økonomien kan hænge sammen.

Men prioriteringen er hele tiden, naturligt nok, at det er deres egen primære produktion og situation, der er bestemmende for evt. deltagelse i "ikke lovpligtig" kursusaktivitet, ligesom der i mange virksomheder ikke er strategisk fokus på FVU-undervisning og generel efteruddannelse i almindelighed.

Så en stadig og synlig markedsføring af tilbud og muligheder er nødvendig for succes.

Afprøvning af modeller for kombinerede AMU-FVU-forløb

I bygge- og anlægsafdelingen har vi sammen med VUC Vest lavet en model, der består af et 6-ugers "forforløb" hos VUC Vest, indeholdende dansk, matematik, it. Dette forløb fortsætter med 42 dage hos AMU-Vest med faglig regning, nivellering og kloakrørlæggeruddannelse. Forløbet er afprøvet fra uge 1 2011 med (som tidligere nævnt) henholdsvis 13 og 16 deltagere, og hvor to deltagere deltog på det samlede forløb.

I stilladsafdelingen har vi forsøgt at skabe en model for stilladskunder. En faglærer har opsøgt eksisterende kunder blandt stilladsvirksomheder, men ingen har været interesserede i at medvirke til et forløb.

Vi har i perioden ikke haft ressourcer til yderligere tiltag på området.

I rengørings/serviceafdelingen har vi udviklet og planlagt at gennemføre et kombineret forløb sammensat af kurset "Daglig erhvervsrengøring" (10 dage) samt FVU-dansk (1 uge). Kurset er planlagt på den måde, at deltagerne den første dag skal have et fagligt rengøringsindhold. Dagen i resten af kurset skal starte med FVU-dansk om formiddagen, hvor de rengøringsfaglige udtryk fra dagen i forvejen skal bruges som udgangspunkt i undervisningen. Om eftermiddagen skal undervisningen være rengøringsfagligt. Fordelen med denne model er at gøre læse- og skriveundervisning så praksisnær som muligt, idet der bl.a. bruges faglige rengøringsudtryk i undervisningen.

Vi har haft kontakt til forskellige rengøringsvirksomheder for at oplyse om muligheden for dette kombiforløb. To virksomheder oplyste, at de kunne være interesserede i – på et tidspunkt - at have deres medarbejdere med på sådan et forløb. Vi har uden held forsøgt at få flere virksomheder med på ideen, men de ønskede ikke at medvirke. Flere efterspurgte derimod kortere, mere individuelle faglige kurser.

I øjeblikket er vi i dialog med en større lokal servicevirksomhed, hvor vi skal deltage i en generel kompetenceafklaring af deres medarbejdere. Den videre dialog med virksomheden vil vise, om vi her skal indtænke ovennævnte – eller lignende - FVU/AMU-forløb.

Selvom vi ikke har lykket med at gennemføre deciderede FVU/AMU-kombiforløb, har vi succes med lignende tiltag, der sikrer, at kursister med manglende læse/skrive- eller regnefærdigheder kan gennemføre faglige AMU-kurser med udbytte og kursusbevis.

Vi benytter os af AMU-kurset: *Faglig regning og matematik*, som er et 5-dages forløb, der primært retter sig mod deltagere i faglig arbejdsmarkedsuddannelse og deltagere i sammenhængende uddannelsesforløb. Formålet er at give deltagerne mulighed for at styrke og videreudvikle deres kundskaber inden for regning og faglig matematik, således at de øger deres færdigheder i at anvende relevante metoder og teknikker inden for regning og faglig matematik ved løsning af opgaver i arbejdslivet.

Vi har stor succes med at tilbyde og gennemføre kurset forud for "kloakrørlægger"-uddannelsen, der skal bestå, før der kan udstedes et rørlæggerbevis, som er nødvendig for at

kunne arbejde inden for det autoriserede område. Uddannelsen er første skridt på vejen mod en kloakmestereksamen.

Derudover tilbydes og gennemføres kurset også på den to årige stilladsmontøruddannelse - en meget alsidig uddannelse, der kvalificerer deltagerne bredt til alle forekommende arbejdsopgaver inden for området.

Kursister, der gennemfører kurset faglig regning og matematik - der tilpasses det enkelte fagområde - har lettere ved at forstå og løse de teoretiske opgaver, de stilles overfor på uddannelserne og har lettere ved at omsætte teori til praksis. De forøger også deres chancer for at bestå de teoretiske prøver betragteligt. Og flere har glæde af "investeringen": Kursisten, der består sine prøver og eksamener; arbejdsgiveren, der får en kompetent medarbejder med de nødvendige beviser; faglæreren, der får gode beståelsesprocenter og evalueringer; og "samfundet", der får noget for uddannelsespengene.

I modsætning til FVU-regning og matematik er AMU-faglig regning og matematik - som titlen siger - rettet specielt mod et fagligt område. Faglig regning og matematik kan derfor måske ikke erstatte FVU-regning og matematik, men kan sikre nogle personer (kursister og faglærere) succes på nogle - for dem - vigtige områder.

I forhold til kurset "Almen fødevarehygiejne – obligatorisk certifikatuddannelse", har vi tidligere fortalt om kursisternes barrierer for at deltage i vurdering af basale færdigheder på dette kursus. Her har faglærerne i stedet udviklet deres egen screeningsmodel for at få fat i de kursister, der selv mener, de har problemer med at læse og/eller skrive dansk. En "Screenings-seddel" udleveres i starten af undervisningen, hvorefter kursisterne krydser af, om de har problemer med at læse og/eller skrive dansk. For at tilgodese dem, der har problemer, er der udarbejdet Multiple-Choice-opgaver som erstatning for de skriftlige opgaver i bogen. Erfaringer viser, at kursisterne har stor gavn af denne model, idet de netop bliver afhjulpnet med det, der er svært – nemlig at læse og skrive.

Samarbejde mellem uddannelsesinstitutionerne

Som det fremgår flere steder, har vi gennem mange år samarbejdet med VUC Vest omkring information, udbud og gennemførelse af kurser og undervisning, der hjælper kursister med basale problemer på de almene områder til succes på de faglige områder. I flere omgange har VUC-undervisere i længere og faste perioder "boet" hos AMU-Vest og afklaret, vejledt og undervist i FVU i tæt samarbejde med vores faglærere på de faglige områder.

Vi forventer at fortsætte, udbygge og tilpasse dette samarbejde i forhold til de muligheder (og begrænsninger) og ønsker og krav, som vores kunder og omverden stiller og giver os. VEU-Center-tankens bygger jo netop på et samarbejde på tværs af institutioner og på at bringe de enkelte institutioners spidskompetencer i spil i et samarbejde til fordel for den enkeltes muligheder og fremtid på arbejdsmarkedet.

Vi har også været i dialog med EUC Vest (især da vi forventede, vi skulle fusionere) omkring et fælles "FVU-korps" og tættere samarbejde om opgaverne.

I dette projekt har det været meget inspirerende og givende for os at arbejde sammen med de andre projektdeltagere og lære dem og deres hverdag og udfordringer at kende. Både faglærere og konsulenter har udvekslet ideer, erfaringer og praksisser og vi forventer, at denne kontakt og udveksling vil fortsætte efter projektets afslutning.

Det har været interessant at se, hvor forskellig en "hverdag" skolerne har/har haft i perioden, og hvor meget og hvordan det har haft indflydelse på skolens (ledelsens, medarbejdernes, projektdeltagernes) engagement, deltagelse, opbakning og muligheder i projektet.

Det videre arbejde med vurdering af basale færdigheder og FVU

Fra ledelsesgruppen siges om det videre arbejde på AMU-Vest:

"Vi vil på baggrund af projekterfaringerne styrke faglærernes kvalifikationer mht. at gennemføre screeningerne. Vi vil endvidere sætte fokus på at fjerne de praktiske barrierer, der er for at gennemføre screeningerne indenfor nogle brancheområder. Vi vil arbejde videre på at implementere de udviklede undervisningsmodeller, der kombinerer AMU-kurser med FVU. Det er planen at udbrede kombinationsforløbene til samtlige skolens afdelinger. Der vil ske en øget markedsføring af kombinationsmodellerne".

"Der skal igangsættes en mere systematisk indsats i forhold til screeningsprocessen samt iværksættes en massiv markedsføringsindsats i forhold til kommende projektforsøg. Der skal i samarbejde med VUC Vest foretages en systematisk markedsføring af projekterne, vel vidende at der skal afsættes ressourcer til dette".

Ledelsesgruppen er i øjeblikket i fuld gang med strategiplanen for 2011 og 2012. Dette arbejde har været udskudt pga. fusionsplanerne med EUC Vest og er derfor ikke færdiggjort endnu.

Vi forventer, at den færdige strategi (der var ikke noget med i 1. udkast) vil indeholde mål, handlingsplaner og succeskriterier, som forankrer ambitionerne for det videre arbejde med vurdering af basale færdigheder og FVU, som ledelsen her ovenfor udtrykker.

Vores erfaringer fra arbejdet i projektperioden er, at det er vigtigt især at prioritere tid og anerkendelse til opgaveløsningen, og at der i huset er viden og ildsjæle, der kan få tingene til at lykkes – med en til stadighed synlig, motiverende og positiv ledelsesopbakning, der medvirker til at skabe og holde opmærksomheden i hele organisationen.

Rapportering fra Social- og Sundhedsskolen Esbjerg

Kvantitativ målopfyldelse

Skolen har under projektforsøget gennemført 213 vurderinger af basale færdigheder, og et kombineret AMU-FVU-forsøg med 12 deltagere (FVU på 15 lektioner jf. dispensation til afkortet FVU i projektet).

Intern organisering på skolen

På Social- og sundhedsskolen (Sосу) informeres AMU-kursister og andre kortuddannede om muligheden for at få vurderet deres basale færdigheder og for at deltage i FVU via et velkomstbrev som udsendes 14 dage før kursusstart samt via mundtlig introduktion ved kursusstart ved faglæreren. I starten af projektet skulle kursisterne melde sig til en vurdering af basale færdigheder, undervejs er denne procedure ændret til at kursisten skal melde fra. Vurderingen fra vores side var, at alt for få meldte sig til, hvorimod vi nu betoner, at vurderingen er en ret alle kursister har – men det er frivilligt.

I forhold til efteruddannelsesforløbet for social- og sundhedshjælpere, som varer 9 uger, valgte skolen, at læsevejlederen havde en times oplæg om læsning og efterfølgende test med mundtlig tilbagemelding. Dette gav 100 % tilslutning til vurderingen.

I forhold til kortere AMU-forløb af 3-5 dages varighed introducerer faglærerne til FVU.

Intern markedsføring og kompetenceudvikling

Skolen har en uddannet læsevejleder og FVU-underviser, der har været involveret i projektet undervejs som en prioriteret arbejdsopgave.

På social- og sundhedsskolen er der gennemført aktiviteter for at opkvalificere AMU-lærere og konsulenter til at informere AMU-kursister og andre kortuddannede om muligheden for vurdering af basale færdigheder og deltagelse i FVU. Læsevejlederen har udarbejdet en mappe til underviserne indeholdende alt relevant FVU materiale.

Læsevejlederen har afholdt opkvalificeringsmøder for undervisere og konsulenter i kursusteamet, der efter selv at have gennemført testen både kan introducere, gennemføre og give tilbagemeldinger på testen. Læsevejlederen har sammen med kursuslederen indkaldt øvrige AMU-lærere, hvoraf to ud af ni mødte op. Erfaringen er, at de undervisere og konsulenter, som har deltaget i opkvalificeringsmøderne, oplever, at de er kvalificeret til at introducere, gennemføre vurderingen og give tilbagemeldinger.

Alle AMU undervisere introducerer/præsenterer FVU og muligheden for at få vurderet de basale færdigheder i dansk.

Skolen udbyder fire FVU forløb om året, hvilket fremgår af skolens hjemmeside, pjecer og e-mail direkte til kursUSDeltagere.

AMU underviserne oplever, at det er vigtigt med høj grad af kontinuitet fra introduktion til vurdering til gennemførelse og tilbagemelding på resultatet - dvs. at den samme person gennemfører alle dele af processen, og at der er en høj grad af faglighed bag. Tidligere var der kun skriftlige tilbagemeldinger, men fremover vil den mundtlige tilbagemelding blive opprioriteret således, at det er en FVU-underviser, der afvikler det hele.

Motivation og barrierer for vurdering af basale færdigheder og FVU

Generelt har skolen erfaret, at AMU-kursisters og andre kortuddannedes barrierer for deltagelse i vurdering af basale færdigheder og FVU er, at de ikke oplever de store problemer mht. læsning uanset, at de er uvante læsere. Mange kursister har udviklet kompensationsstrategier i deres dagligliv, så behovet er ikke så stort. Derudover er der gode staveprogrammer på PC til rådighed på arbejdsstederne.

En del teamledere oplever, at social- og sundhedshjælpernes kvalitet i arbejdet ikke forringes af deres manglende læsefærdigheder.

Praksis for vejledning af målgruppen

For at styrke vejledningen af de AMU-kursister og andre kortuddannede, der har fået vurderet deres basale færdigheder i forhold til deres videre deltagelse i undervisning, har skolen som tidligere nævnt opprioriteret, at læsevejlederen har været inddraget i forløbet. AMU-lærerne er blevet opkvalificeret, så de kan give en tilbagemelding/vurdering af, hvorvidt kursisten ligger inden for eller uden for målgruppen for FVU undervisning. Der er som sagt ikke tale om en dybere gennemgang af rent læsetekniske problematikker og vurderinger, derfor er to lærere i gang med FVU-uddannelsen, og der er udnævnt en FVU-koordinator, som sammen med de to FVU-undervisere fremover skal varetage vurderinger, tilbagemeldinger og undervisning. Dette vil sikre kvaliteten af tilbagemeldingerne.

Det er vores oplevelse, at kursisterne ikke mener, at FVU-introduktionen er relevant på de kortere 3-5 dages AMU-forløb.

Ekstern markedsføring over for virksomheder og interessenter

For at informere virksomheder og interessenter om muligheden for vurdering af basale færdigheder og FVU, har konsulenterne ved virksomhedsbesøg mundtligt introduceret, og fremover suppleres dette med pjecer, der er udarbejdet i samarbejde med VEU Center Vest. Sosu-skolen har lavet et særligt indstik, heraf fremgår skolens egne FVU tilbud.

Skolen har markedsført konkrete tilbud om FVU ved virksomhedsbesøg og via hjemmesiden.

Mht. de kombinerede AMU-FVU-forløb har skolen nøje udvalgt et par store virksomheder for at gøre dem interesseret i forløbene, hvilket mislykkedes, da de havde mange andre projekter i gang. Dette resulterede i, at vi prioriterede at etablere et internt forløb blandt AMU-kursister på skolen.

Afprøvning af modeller for kombinerede AMU-FVU-forløb

Skolen har afviklet et enkelt kombineret forløb på et 9 ugers efteruddannelsesforløb for social- og sundhedshjælpere i september 2010.

Holdet modtog 1 times oplæg om læsning ved læsevejlederen, med efterfølgende test samt både skriftlig og mundtlig tilbagemelding. Samtlige 30 kursister deltog, 17 var indenfor målgruppen, derudaf meldte 12 sig til FVU forløbet. Det blev afviklet med å 15 lektioner (to gange ugentligt) over tre uger.

Generelt var kursisterne positive, dog skulle den eksterne FVU-underviser i samarbejde med AMU-underviserne undervejs afstemme forventninger med kursisterne i forhold til valg af tekster, fælles gennemgang af grammatik. Læsevejlederen og den eksterne FVU-underviser lavede trinindplacering i samarbejde.

Da skolen i forhold til efteruddannelsesforløbet ikke havde mulighed for at forlænge eller fremskynde starttidspunktet, havde det den konsekvens, at FVU-kurset skulle afholdes inden for de 9 uger, og at undervisningsdagen blev meget lang.

Efterfølgende har erfaringen været, at kursisterne ikke ønsker at deltage, da kursusdagen blev alt for lang. På social- og sundhedsuddannelserne er målgruppen langt overvejende kvinder, hvilket har betydning i forhold til forpligtelser overfor børn og hjem. Mange kursister er ansat på en 30 timers norm.

Anden gang var der i alt fire kursister, der tilmeldte sig, hvilket desværre var for lidt at oprette et hold.

Samarbejde mellem uddannelsesinstitutionerne

Sosu Esbjerg har driftsoverenskomst med VUC Vest om FVU. Det betyder, at skolen selv kan afholde tests og undervisning, men skal bestille prøver og censor gennem VUC.

Der er indgået mundtlige aftaler/hensigtserklæringer i forhold til lån/køb af hinandens undervisere, hvis det bliver nødvendigt i forhold til et konkret kursus. Samtidig er vi blevet tydeligere på forskellen skolerne imellem. Således er der ikke overførbare fra den ene erhvervsuddannelse til den anden – heller ikke når vi taler om FVU.

Generelt må vi sige, at TUP-projektet har styrket samarbejdet skolerne imellem til glæde for hele det lokale uddannelsessystem.

Det videre arbejde med vurdering af basale færdigheder og FVU

Vi vil bruge erfaringerne til at sætte øget fokus på kontinuitet, hvilket betyder, at det ikke er AMU-undervisere, der fremover tester og vejleder FVU kursisterne, men de FVU-uddannede undervisere. Vi mener, at vejledningsdelen er så vigtig og medvirkende til, at kursisterne kan få mod på/lyst til at deltage i et efterfølgende FVU-forløb. Det er ligeledes vigtigt, at der er et eller flere konkrete tilbud om FVU-undervisning, der har en faglig toning. Skolens målgruppe uddanner sig til et felt, hvor dokumentation er en meget vigtig kompetence, hvilket kan være en afgørende motivationsfaktor i forhold til vores samarbejdspartnere i praksis.

Konsulenter og AMU-undervisere har også i dette forløb gjort den erfaring, at det er vigtigt at AMU-underviseren sætter fokus på at informere om FVU og ikke som udgangspunkt på vurdering af basale færdigheder.

I regi af VEU centret er det besluttet, at der altid skal være et FVU-tilbud enten hos os, hos VUC eller AOF.

Bestræbelserne på at øge antallet af vurderinger på skolen har båret frugt i 2011, hvor vi allerede i de to første måneder har lavet 63 vurderinger. Vi tror på, at kvantitet og kvalitet er tæt forbundne i denne sammenhæng.

Projektet har også bidraget til en udvidet forståelse for hinandens forskellige verdener.

Projektet har haft direkte indflydelse på handlingsplanen for FVU for VEU-Center Vest for 2011.

Rapportering fra University College Syddanmark

Kvantitativ målopfyldelse

Vi har fra oktober 2009 og frem til udgangen af februar 2011 gennemført 385 screeninger blandt AMU-kursister ud af i alt 4.165 AMU-deltagere, og vi har haft ni FVU-deltagere. Vi har gennemført ét kombineret AMU- og FVU-forløb i projektperioden (november 2010), og derudover har vi planlagt at gennemføre to kombinerede forløb efter projektperiodens afslutning (et forløb i foråret 2011 og et forløb i efteråret 2011).

Vi bestemte, at ekstrainsatsen for at gennemføre screeninger kun skulle være på de lange forløb og på forløb, der var aftalt med kommunerne, således at der var tid til at få ledelsen med og skabe tryghed med mere. Vi havde som skole valgt, at det var på de længevarende hold for dagplejere, der skulle være speciel fokus på at få deltagerne screenet i projektperioden.

Vi er tilfredse med antallet af screeninger, da det er lykkedes at få et stort antal deltagere på de udvalgte hold til at deltage i screeningerne.

Vi er som skole ikke tilfreds med antallet af deltagere på det kombinerede forløb. Vi havde ved projektets start lavet en aftale med lederen af dagplejen på Esbjerg kommune om at bakke op om at sende deltagere til det kombinerede forløb. Denne opbakning udeblev desværre. Det er der flere forklaringer på:

1. Diverse praktiske omstændigheder i Esbjerg dagpleje – bl.a. var man ramt af sygdom og kunne derfor ikke levere deltagere.

2. Økonomiske begrænsninger i kommunerne – FOA's overenskomst betyder, at det er dyrt at sende deltagere på kurser, da kommunen skal betale for omplaceringen af dagplejebørnene, når dagplejeren deltager i kurser.
3. I projektet er der ikke lagt op til, at virksomhederne deltager direkte i projektet, og dermed har det været svært at få ledelsen i dagplejen til at føle ejerskab for projektet.

På grund af ovenstående annoncerede vi bredt ud til hele dagtilbuddet om det kombinerede forløb. Dette kan på sigt give et godt resultat, da flere daginstitutioner er blevet opmærksomme på vores tilbud, og vi har derfor en forventning om også at få deltagere herfra til de fremtidige kombinerede forløb.

Intern organisering på skolen

Skolen informerer via styregruppemøder for kursusansvarlige i dagplejen og familieplejen. Kursusdeltagere får en introduktion på de enkelte kurser om screening og vores kombinerede FVU-AMU forløb, og vi udleverer og udsender pjecer om det kombinerede forløb.

Det er primært AMU-konsulenter og undervisere, der står for informationen. Det er vores erfaring, at det er vigtigt at det er faste konsulenter/undervisere, der introducerer. Faglærere ser det i endnu større omfang som en forstyrrelse af deres undervisning og kan dermed ikke fremføre en positiv formidling.

Det er en stor opgave at få samtlige undervisere klædt på og føle ejerskab. Derudover betyder screeningen og vejledningen forstyrrelser af undervisningen, og at underviseren både skal tilrettelægge efter dem, der deltager i screening, og de deltagere der vælger ikke at deltage.

Især har det været screeningen, der er problematisk. Selve vejledningen forstyrrer ikke i samme grad, da det er den enkelte kursist, der er væk i ca. 15 min.

Intern markedsføring og kompetenceudvikling

To AMU-konsulenter/undervisere har deltaget i projektet og udarbejdet informationsmateriale. Informationsmaterialet er blevet gennemgået med andre undervisere, som er blevet sidemandsoplært i selve introduktionen. Derudover er erfarne FVU-undervisere blevet inddraget til at fortælle om FVU til såvel kursister som undervisere.

Til trods for introduktion til FVU og sidemandsoplæring er det vanskeligt for timelærere at føle ejerskab og dermed lave en positiv introduktion til AMU-kursister.

Motivation og barrierer for vurdering af basale færdigheder og FVU

Det er tydeligt, at på holdene har modstanden mod screening været størst hos FVU-målgruppen. Bare ord som test og screening aktiverer tidligere negative skoleerfaringer og nederlag. Det har været tydeligt, at de deltagere, som har forventet et positivt testresultat, har haft størst lyst til at gennemføre testningen. (Dette er jo kendt fra mange andre sammenhænge som eksempelvis sundhedstest).

Der har været stor utilfredshed med, at screening gik fra den øvrige undervisning. Især på de første hold, hvor deltagerne ikke var informeret om, at der ville blive tilbudt screeninger, var modstanden stor, fordi de oplevede, at de havde meldt sig til et bestemt kursus, og så kom FVU-screening ind som et forstyrrende og angstprovokerende element. Hertil kom, at de kurser, de var tilmeldt, også er nogen, der er bestemt fra ledelsens side og som udfordrer såvel faglige som personlige kompetencer.

Det har haft stor betydning for overvindelsen af barrierer, at vi har lavet screeningerne på forløb, hvor samtlige dagplejere i kommunerne deltager. Dermed har vi dels kunnet hente ledelsesmæssig opbakning fra kommunerne til screening. Ledelserne i kommunerne er blevet informeret om screening, FVU-forløb, og de har selv afprøvet screeningen.

Det har også betydet, at kursUSDeltagerne selv har kunnet formidle videre til fremtidige kursister om screening mv.

Derudover har vi midt i projektet valgt at flytte screeningen fra første til andet modul (på en overvejende del af de kurser, hvor vi gennemfører screeninger, er kurserne organiseret som moduler á henholdsvis 4 + 3 + 3 dage). Dette har skabt en lang større tryghed, da de hermed var mere kendte med undervisere, medkursister og i det hele taget havde fået præsenteret sig selv som personer.

Vi har haft en fast underviser til at afholde screeningen på samtlige hold, og denne underviser har også foretaget den individuelle vejledning. I denne vejledning bliver der både informeret om de kombinerede forløb, der afholdes på UC Syddanmark, samt om de muligheder, der er på VUC og AOF.

Vi har løbende haft møder med vejlederne, så vi hele tiden har kunnet korrigere. I starten var der en del usikkerhed fra AMU-konsulenter om, hvem der måtte deltage i det kombinerede forløb. Da vi blev opmærksomme på, at ikke alle var SVU-berettigede, men at dette afhænger af deres testresultat, blev vi mere klare på, hvem der skulle tilbydes at deltage på vores kombinerede AMU og FVU forløb

Ekstern markedsføring over for virksomheder og interessenter

Vi har informeret ledelse og kursusansvarlige i kommunerne på informationsmøder om screening og om muligheder for FVU på VUC og AOF samt om vores eget tilbud om kombineret FVU og AMU. De er også selv blevet screenet og blevet informeret om, hvordan vejledningen foregår, ligesom de også er blevet grundigt orienteret om undervisning og materialer i det kombinerede forløb.

Der er blevet lavet en brochure, der er blevet uddelt til kommunerne samt deltagere på AMU-forløb. Derudover er det konkrete undervisningsforløb og underviserne blevet præsenteret på et møde med ledere fra kommunerne. Endelig er folderen blevet sendt til samtlige dagtilbud via deres interne kommunikationsnet.

Efter første forløb er der blevet lavet en artikel ud fra interview af deltagerne og ud fra opsamling af deltagernes udsagn om forløbet. Artiklen bruges i den fremtidige markedsføring.

Det kan være sårbart at bruge de kommunale kommunikationsnet, da vi er afhængige af, at de videresender vores materiale. Især ved vi, at dagplejeledelsen i de enkelte kommuner i perioder tilbageholder informationsmateriale fra deres medarbejdere, fordi de vurderer, at medarbejderne ikke har brug for kurset, eller fordi de ved, at de ikke har råd til at sende dem af sted.

Det er meget vigtigt at informere ledelsen og sikre deres opbakning og klæde dem på til at kunne formidle videre til medarbejdere. Det er vigtigt med fysiske møder, og at deltagerne viderebringer deres erfaringer med screening og forløb.

Folder om kursustilbud og artikel om kurset ligger på UC Syddanmarks hjemmeside.

Afprøvning af modeller for kombinerede AMU-FVU-forløb

Vi har i projektperioden gennemført et forløb, hvor AMU-kurset 'Leg med sprog' (37 timer) blev kombineret med FVU på 37 timer (jf. dispensation for afkortet FVU i projektet).

Vi kaldte forløbet for Sprogspidserne, og skemaet så sådan ud:

Mandag d. 15.11 8.00 – 11.30	Tirsdag d. 16.11 8.00 – 11.30	Onsdag d. 17.11 8.00 – 11.30	Torsdag d. 18.11 8.00 – 11.30	Fredag d. 19.11 8.00 – 11.30
FVU Ulla & Per	FVU Ulla & Per	FVU Ulla & Per	Leg med sprog Nana	FVU Ulla & Per
12.15 – 15.15	12.15 – 15.15	12.15 – 15.15	12.15 – 15.15	12.15 – 15.15
FVU Ulla & Per	Leg med sprog Annette	Leg med sprog Annette	Leg med sprog Nana	Leg med sprog Nana

Mandag d. 22.11 8.00 – 11.30	Tirsdag d. 23.11 8.00 – 11.30	Onsdag d. 24.11 8.00 – 11.30	Torsdag d. 25.11 8.00 – 11.30	Fredag d. 26.11 8.00 – 11.30
FVU Ulla & Per	FVU Ulla & Per	FVU Ulla & Per	Leg med sprog Annette	FVU Ulla & Per
12.15 – 15.15	12.15 – 15.15	12.15 – 15.15	12.15 – 15.15	12.15 – 15.15
Leg med sprog Nana	Leg med sprog Annette	Leg med sprog Nana	Leg med sprog Annette Afsluttende evaluering	FVU Ulla & Per Afsluttende evaluering

Vi har afholdt flere møder, hvor der blev udvekslet informationer mellem FVU-underviserne og AMU-underviserne, således at de to kurser fik en sammenhæng på det indholdsmæssige plan.

Der var to FVU undervisere på, således at vores nye FVU-underviser blev sidemandsoplært.

Til trods for mange møder mellem FVU-undervisere og AMU-undervisere har det været svært at få den røde tråd, vi ønskede på undervisningsmaterialets indhold. Her havde vi ønsket at materialet i højere grad i FVU-delen handlede om børns sproglige udvikling – eksempelvis at kursisterne selv lavede en børnebog mv.

Tilbagemeldingerne fra kursisterne er, at de har fået et stort udbytte fagligt både på FVU og AMU-delen, og at dette også har givet et personlig løft. Se følgende udtalelser fra kursister på Sprogspidserne:

"Jeg har fået mange gode værktøjer til min værktøjskasse."

"Jeg har klart fået mere selvværd. Selvværdstræets rødder er vokset!"

"Nu kan jeg hjælpe min søn, når han eksempelvis spørger: Hvad er et udsagnsord?"

"Jeg kan hjælpe mine og andres børn med lektierne."

"Jeg har fået kendskab til computere. Jeg har aldrig turdet prøve, da jeg er ordblind."

"Man var slet ikke så dårlig, som man troede."

"Sproglig udvikling følges ad med kroppens udvikling. Det har jeg aldrig vidst."

"Nu kan jeg lave en opgave ud fra en tekst, også en svær opgave."

"Det hele giver pludselig mening."

"Børn kan lære mange andre ting og styrke sproget samtidig. Det har jeg lært nu. Jeg ved, hvad læring er i følge Howard Gardner: De mange intelligenser."

"Udvikling af børns sprog er meget mere end bare at lære at læse og skrive. F. eks. takt, motorik, sanserne, kropssprog, anerkendende tale. Det hele hænger sammen, på en måde."

"Hvorfor synger og taler vi med 'høj' stemme til babyer og små børn ??? Det ved vi nu :-)"

"Turde ikke uddanne mig i Danmark, nu vil jeg gerne prøve."

Samarbejde mellem uddannelsesinstitutionerne

Vi har samarbejdet med AOF omkring undervisning i FVU, og AOF har foretaget enkelte screeninger. AOF har bidraget med en underviser og medvirket til det administrative. Der har været imødekommenhed overfor projektet og et godt samarbejde omkring planlægning af undervisning. Der har været positiv indstilling omkring deling af opgaver og økonomi.

Jo flere skoler man er om en opgave, des flere timer og udgifter skal der også bruges af den enkelte skole til møder mv.

Det videre arbejde med vurdering af basale færdigheder og FVU

Vi har haft tanker fra projektets start om, at FVU også kan kombineres med eksempelvis AMU-kurserne 'Dokumentation' og 'Børns motorik og bevægelse'. Det har dog været stor succes med kombinationen 'Leg med sprog'. Vi tror, det er vigtigt at lave flere af denne kombination, inden vi laver et nyt FVU/AMU kursus. Men på sigt er der mange gode og meningsfulde kombinationsmuligheder.

Kombinationen af AMU og FVU er en klar fordel i forhold til at skabe prestige omkring det at deltage i FVU. Alle vores deltagere følte, de havde fået meget ud af kurset både i forhold til FVU og AMU-målene. Flere af deltagerne stillede gerne op til interview og foto. Så det, at FVU kombineres med deres øvrige fagligheder, er absolut en motiverende faktor.

Vi vil fastholde at tilbyde screeninger på den måde, som vi har gjort i projektet på alle vores lange forløb, derudover vil vi udarbejde nyt informationsmateriale på de kortere forløb.

Da det kneb med at få nok deltagere fra dagplejen, bredte vi det hurtigt ud til alle i dagtilbudene, ligesom vi også tilbød kurset til familieplejere. På de næste forløb vil kurset derfor tilbydes alle tre målgrupper og andre, der har brug for viden om børns sprog og FVU-undervisning.

På sigt vil vi også sætte mere fokus på screening af familieplejere, der nu også møder øgede krav om dokumentation.

Vi vil fortsætte med at udbyde screeningen på den måde, som vi har gjort det i projektet, hvor der er afsat tid til screening indenfor kursustiden.

Overvejelser og erfaringer i øvrigt

Der er økonomiske barrierer på flere områder. Når skolen skal lave et kombineret forløb, er det vanskeligt at få økonomien til at hænge sammen. FVU-forløbet kan ikke bære så mange deltagere som AMU, og det betyder, at økonomien i AMU bliver meget dårlig med et lille delta-gerantal. Vi kommer som skole til at bruge megen tid på markedsføring. Når forløbet gennem-

føres i samarbejde med FVU-udbyder, skal dét, som vi markedsfører, udføres af den anden skole, og derved er dem, der får indtjeningen.

Som skole afgiver vi en del økonomi til samarbejdspartneren på FVU-delen. Da det er vores erfaring, at kommunerne ikke både kan levere deltagere til AMU og FVU, vil dét, at vi som skole skal afgive til FVU-udbyder, gå ud over vores samlede økonomi.

Rapportering fra VUC Vest

Deltagelse i projektets aktiviteter

VUC Vest har deltaget i styregruppen, i udviklingsseminarer – både som deltager og oplægsholder – og i udviklingsarbejde sammen med AMU-Vest omkring kombinerede FVU- og AMU-forløb.

VUC Vest har som FVU-driftsoverenskomstpart fortrinsvis deltaget i TUP-projektet som sparingspartner i forhold til mulighederne for at tilrettelægge og afholde FVU-undervisning. Udviklingsarbejdet med kombinerede forløb i samarbejde med AMU-Vest måtte desværre opgives, da der ikke kunne mønstres det nødvendige antal deltagere til et pilotforløb.

Samarbejde med projektskolerne

VUC Vest har samarbejdet (og samarbejder stadig) med AMU-Vest omkring opfølgning på de FVU-test, der afholdes på AMU-Vest, for at sikre at en større andel af de FVU-testede efterfølgende starter på FVU-forløb.

De foreløbige erfaringer viser, at det er meget vigtigt, at der hurtigt følges op med et konkret tilbud til deltageren/kursisten, hvis man skal sikre, at en større andel kommer i gang med FVU.

Samarbejdet omkring TUP-projektet har støttet op omkring det netværk/samarbejde der allerede var etableret i Vejledningsnetværks-regi og sidenhen i VEU center regi.

Resultater i projektet

Målet for VUC Vest med at deltage i projektet var at udbrede kendskabet til FVU, både blandt potentielle kursister/virksomheder og blandt undervisere på de deltagende institutioner.

Der er ingen tvivl om, at projektet har fået sat en vis fokus på FVU, blandt de deltagende institutioner. Om det har medført et tilsvarende fokus blandt virksomheder og medarbejdere er ikke dokumenteret, men hvis der på sigt udvikles attraktive kombinerede FVU- og AMU-forløb, vil det givetvis medføre en styrkelse af FVU.

Deltagelse i skolesamarbejdet fremover

VUC Vest har tradition for og mange års erfaring med at samarbejde med andre uddannelsesinstitutioner og er altid parat til at indgå i konkrete nye samarbejder omkring f.eks. FVU. Institutionssamarbejdet har siden 2007 været formaliseret i Vejledningsnetværksregi og efterfølgende i VEU center regi.

Specielt omkring screening af potentielle FVU-kursister er VUC Vest meget interesseret i at fortsætte og udbygge det eksisterende samarbejde med erhvervsskolerne.

Rapportering fra AOF Center Sydjylland

Deltagelse i projektets aktiviteter

Vi har deltaget i kombiforløb for dagplejemødre sammen med UC Syddanmark.

Det er vigtigt, at den enkelte uddannelsesinstitution fastlægger en strategi og en procedure for, hvordan der arbejdes med vurderingsopgaven på alle niveauer i institutionen, og at institutionen i den forbindelse formulerer en klar ansvars- og opgavefordeling. På den måde kan det sikres, at vurderingsopgaven bliver en fast del af uddannelses- og undervisningstilrettelæggelsen på institutionen.

Det er vigtigt, at der findes viden om og vilje til at arbejde med vurdering af basale færdigheder på alle niveauer i institutionen. Det kan være en god idé, at faglærere, konsulenter og ledere selv gennemfører vurderingen for at få et indblik i, hvad det går ud på.

Det vigtigste er, at den eller de lærere, der arbejder med vurderingen - hvorvidt det er faglæreren eller en anden særligt kvalificeret lærer - har et grundigt kendskab til vurderingens formål og har de rette kompetencer til at forstå vurderingen og den efterfølgende vejledning.

Endvidere er det vigtigt at tilrettelægge vurderingen på en måde, så det gøres let for kursisterne at deltage, f.eks. ved at afholde vurderingen i umiddelbar tilknytning til kurset – og at præsentere testen på en positiv og motiverende måde, hvor der tages højde for den problematik, at konceptet omkring testning eller vurdering kan virke afskrækkende på nogle personer i målgruppen.

Vores erfaringer er, at opfølgningen skal bestå af en vejledende samtale samt et tilbud om FVU eller anden relevant undervisning, hvis der er konstateret et behov. Det er vigtigt, at tilbuddet er så konkret som muligt, og at der arbejdes målrettet med at motivere kursisterne til at tage imod tilbuddet om undervisning.

Resultater i projektet

Målet med FVU-deltagelsen var at opkvalificere og udbygge dagplejerne forudsætninger mundtligt og skriftligt i forhold til det sprogbrug, som anvendes i det daglige arbejde med børn. Gennem undervisning og opgaver at styrke kursisterne i deres arbejde med børns sproglige og kulturelle udvikling indenfor sprog og leg og at opkvalificere dagplejerne til at klare de stigende skriftlige krav i det daglige arbejde.

Vores konkrete resultater som følge af projektdeltagelsen er, at fire af kursisterne er gået op til og har bestået FVU-prøver. To kursister er fortsat med ordblindeundervisning, og en kursist skal starte på uddannelse på UC i foråret 2011.

Deltagelse i skolesamarbejdet fremover

AOF Center Sydjylland vil arbejde for at styrke spillet imellem uddannelsesinstitutionerne. Med oprettelsen af VEU centret er der etableret en platform for samarbejdet.

Det er vigtigt, at uddannelsesinstitutioner arbejder sammen om at koordinere og målrette indsatsen, så der skabes et tilbud, der er fleksibelt, attraktivt og lettilgængeligt for kursister og virksomheder. Det væsentlige er ikke, hvilken samarbejdsform eller arbejdsmodel, der vælges. Det centrale er, at den valgte model effektivt understøtter, at flere voksne med læse-, skrive- og/eller regnevanskeligheder kommer i gang med at tage et FVU-forløb.

Uddannelsesinstitutionerne og VEU centret hjælper virksomhederne, herunder især små og mellemstore virksomheder, med at afdække behov for almen opkvalificering. Uddannelsesinsti-

tutionerne eller VEU centeret benytter sig af forskellige indgange til virksomheden, såsom til-
lidsmandssystemet eller de faglige organisationer. Uddannelsesinstitutionerne sørger for, at
informationen og tilbuddet om FVU er tilgængeligt for virksomheder og medarbejdere.

Rapportering fra VEU Center Vest

Deltagelse i projektets aktiviteter

VEU-konsulenterne blev ansat i henholdsvis august og september 2010, hvor 'FVU fra A til Z
projektet' allerede var langt inde i forløbet. Konsulenterne kom derfor først ind i projektet fra
4. udviklingsseminar, som fandt sted den 21. september 2010. Konsulenterne har deltaget i 3
ud af 6 udviklingsseminarer.

I forløbet har konsulenterne været tovholdere på at få udarbejdet en samlet oversigt over FVU
testdage og åbne FVU forløb. Målet med oversigten har været at gøre det nemmere for samtlige
partnerskoler at orientere om FVU og henvise til konkrete testdage og holdforløb.

Vi har arbejdet på, at der skal starte et åbent FVU forløb hver måned i VEU Center Vests om-
råde. Ligeledes er adgangen for målgruppen til løbende test blevet mere fleksibel i form af
ugentlige testdage i området.

Den samlede oversigt er tilgængelig på VEU Centrets hjemmeside. Hjemmesiden er til brug for
skolernes konsulenter, men på sigt er målet, at potentielle kursister og andre interesserede
borgere vil bruge hjemmesiden.

Konsulenterne har udarbejdet fem forskellige FVU brochurer. De fire af brochurerne er målret-
tet henholdsvis virksomhedsledere, medarbejdere, ordblinde og samarbejdspartnere og hertil
kommer en brochure om FVU/AMU kombiforløb.

Brochurerne er lavet i samarbejde mellem AOF, SOSU og VEU-konsulenterne og er udformet,
så alle partnerinstitutioner og konsulenterne kan bruge dem til at informere egne kursister,
kunder og samarbejdspartnere om FVU.

VEU konsulenterne har på samtlige virksomhedsbesøg formidlet budskabet om FVU til ledere
og andre nøglepersoner.

I januar 2011 afholdte VEU konsulenterne i samarbejde med Social- og Sundhedsskolen Es-
bjerg et internt seminar om formidling af FVU til virksomheder. Seminaret var en blanding af
oplæg for foredragsholder, erfaringsudveksling og praktiske øvelser i form af forum teater.
Formålet med seminariet var at klæde opsøgende konsulenter på til at "sælge" det gode bud-
skab om FVU til virksomhedsledere og andre.

VEU-konsulenterne er gennem samarbejdet blevet godt integreret i VEU-partnerskolernes kon-
sulentværk og har fået en dybere forståelse for de problematikker, der er relateret til FVU om-
rådet. Herunder at få arbejdsgivere til at tage ansvar for medarbejdernes eventuelle manglen-
de basale færdigheder, samt at bryde tabuet om at drøfte disse åbent mellem medarbejdere
og ledelse.

Ligeledes har VEU-konsulenterne oplevet barrierer i form af politiske og ledelsesmæssige inte-
resser de enkelte skoler imellem. Her tænkes på argumenter for og i mod udlån af godkendel-
se til at afvikle FVU forløb. Dette kan have været medvirkende til at bremse/sinke initiativer og
afholdelse af kombiforløb.

Det er VEU-konsulenternes erfaring, at det har været svært at etablere virksomhedsbesøg udelukkende med det formål at informere om FVU. Besøgene er derimod blevet "solgt" ud fra princippet om 'Én indgang til uddannelse', hvorunder FVU blot har været et af punkterne. Erfaringen er desværre, at mange arbejdsgivere afviser, at problemet med manglende basale færdigheder forekommer hos deres medarbejdere, mens andre fraskriver sig ansvaret for at intervenere på området.

Der bliver testet mange kursister på erhvervsskolerne, men det forekommer os, at der ikke bliver fulgt tilstrækkeligt op på at hjælpe personer i målgruppen videre til konkrete FVU-tilbud/undervisning. Vi anbefaler derfor, at man fremadrettet øger fokus på kvaliteten frem for kvantiteten i forbindelse med FVU-test.

VEU centrets brug af projektets erfaringer

VEU-konsulenterne har efterhånden noget erfaring med at "sælge" budskabet om FVU til virksomheder, og der skal konstant arbejdes på at videreudvikle strategien. Endvidere vil VEU-konsulenterne gerne indgå i et tværinstitutionelt samarbejde med erhvervsskolerne med henblik på at få flere af de testede personer i gang med konkrete FVU undervisningsforløb.

VEU centrets samarbejde med erhvervsskolerne om markedsføring af FVU

Dette vil VEU-konsulenterne fortsat gøre ved samtlige virksomhedsbesøg. VEU-konsulenterne vil fortsat stille informationsmateriale om FVU til rådighed for alle VEU-partnerinstitutionerne, samt deltage i relevante arrangementer/projekter, hvor FVU er i fokus.

Bilag 2. Oversigt over fælles projektaktiviteter

Fælles udviklingsseminarer

Der er blevet afholdt seks fælles udviklingsseminarer i løbet af projektperioden 1. oktober 2009 til 31. marts 2011.

Seminarerne er blevet afholdt på skift hos projektskolerne, undtagen det første og det sidste seminar, som har været afholdt som internat.

1. udviklingsseminar	11.- 12. januar 2010	Esbjerg Højskole
2. udviklingsseminar	4. marts 2010	University College Syddanmark
3. udviklingsseminar	31. maj 2010	AMU-Vest
4. udviklingsseminar	21. september 2010	EUC Vest
5. udviklingsseminar	1. november 2010	Social- og Sundhedsskolen Esbjerg
6. udviklingsseminar	28. februar – 1. marts 2011	Strandhotellet Vejers

Projektseminar om 'formidling af FVU'

Projekt FVU fra A til Z gennemførte den 6. januar 2011 et projektseminar i samarbejde med VEU Center Vest med det formål at drøfte og træne, hvordan man bedst kan formidle budskabet til virksomheder om, at FVU er et godt tilbud til medarbejdere, der har læse-, skrive- eller regnevanskeligheder.

Program for seminaret var:

- Oplæg om formidling af FVU, primært til virksomheder og medarbejdere ved Else Marie Kosegarten
- Erfaringsudveksling deltagerne imellem om formidling af FVU
- Forumteater ved Britta Vestermark Husfeldt – praktisk salgstræning i formidling af FVU

Forumteater er en slags utraditionelt rollespil, der bruges til at sætte fokus på et givet problem og dets løsning. I forumteater bliver publikum også deltagere i spillet. Deltagerne identificerer en problemstilling, hvorefter nogle af deltagerne frivilligt melder sig til at 'spille' situationen, dog uden at have et fast manuskript.

I forumteater gælder det om at overspille/overdrive problemstillingen, så det bliver tydeligt for enhver, hvor det går galt. Meningen er, at tilskuerne skal standse stykket og selv gå på scenen, når de har et forslag til, hvordan man kan ændre 'virkeligheden'. Således oplever de, at de kan reflektere og handle sig ud af situationer, hvor problemer eller konflikter ellers ville være uløste. Det hele foregår under kyn-dig vejledning fra en forumfacilitator.

Baggrunden for seminaret var en oplevelse i projektet af, at en del virksomhedsledere ikke mener, at deres ansatte har behov for FVU, eller også er de af den opfattelse, at manglende

læse-, skrive- og regnefærdigheder er noget, de ansatte selv må tage hånd om i deres fritid. Sagt på en anden måde: Det er ikke arbejdspladsens problem.

Forumteaterstykket på seminaret var bygget op om følgende scene: En forsagt og selvudslettende konsulent besøger en arrogant og dominerende virksomhedsleder. Det gav anledning til en masse latter, men også gode bud på, hvordan konsulenten kan ændre adfærd og kommunikationsstrategi overfor virksomhedslederen og dermed få sit budskab igennem.

Lærepunkter fra seminaret

Den personlige kontakt mellem konsulent og virksomhed/medarbejder er vigtig helt fra starten. Brugen af call centre til at etablere den første kontakt til virksomhederne er en mulighed, men disse vil oftest have fokus på kvantitet frem for kvalitet. Man risikerer således, at mange af besøgene er 'nitter'. Udsendelse af infobreve til virksomheder uden telefonisk opfølgning giver stort set ingen henvendelser.

Som udgangspunkt, skal man forsøge at undgå at få et kategorisk 'nej' fra virksomhederne – spørg i stedet om man må vende tilbage på et senere tidspunkt.

Det er vigtigt at have situationsfornemmelse, når man besøger en virksomhed. De kan have meget travlt, og det må man prøve at tilpasse mødet efter. Et møde bør kunne afholdes på max. 45 min.

Konsulenten skal forberede sig til besøget, men skal samtidig kunne improvisere, da man aldrig helt ved, hvem man møder ude på virksomheden, eller hvad der bliver spurgt om. Husk at det er bedre at sige til virksomheden, at man vender tilbage med supplerende oplysninger end at sige noget forkert.

Som konsulent skal man have fokus på at gøre en god entré på virksomheden. Kom ikke som en undskyldning for dig selv, men giv i stedet et fast håndtryk og præsenter dig med et smil. Start evt. med at bekræfte, at du og virksomheden har indgået en aftale om at mødes: "Vi har aftalt at mødes i dag for at tale om efteruddannelse af medarbejdere" eller "Dejligt at du ville se mig til denne snak om efteruddannelse af dine medarbejdere". Herefter er det vigtigt, at du giver en forholdsvis kort introduktion til emnet, gerne med relation til virksomheden. Så har du lagt en god bund for resten af mødet.

Såfremt det er muligt, skal man arbejde hen imod at få lov til at afholde et infomøde for medarbejderne – direkte inddragelse virker mere motiverende og vedkommende for medarbejderne. Under infomøder på virksomheden skal der helst være en overordnet tilstede til at svare på spørgsmål angående løn, timer etc., så der er klare linjer for, hvad man kan og ikke kan.

At holde et infomøde kræver en god intuition fra konsulentens side: Hvad er det for en type medarbejdere, man står over for? Hvor langt kan man gå med humor, og hvor skal man afholde sig fra at lave sjov? Er der nogen blandt tilhørerne, som virker trykket og måske gerne vil have en individuel snak?

Kan man spotte nogen, der er modige nok til at stå frem med deres problem, vil det ofte have en positiv effekt på de mindre modige.

Mindre informationsmøder med max. 20 personer har vist sig at være den bedste måde at få en dialog med medarbejderne på. Emnet kan være følsomt for nogle, og jo flere der deltager i mødet, desto mindre sandsynlighed er der for, at folk stiller spørgsmål og viser interesse.

Erfaringen fra informationsmøder viser, at den bedste måde at fange medarbejdernes opmærksomhed på er at tale direkte til dem uden brug af overheadplancher, power point præsentation eller andet præsentationsmateriale.

Fortæl gerne om ens egne svage punkter, f.eks. 'Jeg har selv problemer med it, selvangivelsen, netbank etc.' Det gør det trygt for medarbejderne at høre, at de ikke er alene om at have svage punkter. Det har alle mennesker uanset stilling og uddannelse.

Det kan være en god idé at lave netværkshold for mindre virksomheder, idet de ikke har mulighed for at stille med et helt hold selv.

Brug 'solstrålehistorier' fra andre FVU kursister til at motivere medarbejderne ud fra tanken 'Kan andre gøre det, kan jeg også'.

Prøven efter hvert FVU-trin er valgfri, men hvis medarbejderne får løn under kurset, bør der lægges op til, at alle skal til prøve. I det hele taget vil det være godt at forsøge at afdramatisere prøven ved at omtale den som en helt naturlig del af undervisningsforløbet.

Få gerne medarbejderne til at skrive sig op på en liste, hvor de angiver, hvilket fag de er interesseret i og samtidig melder sig til at blive testet. For meget betænkningstid vil afholde nogen fra at melde sig til test.

Der skal altid søges SVU-godtgørelse til dem, der opfylder betingelserne, også selv om der søges/gives midler fra kompetenceudviklingsfond.

Bilag 3. Skabelon for projektets mål- og handleplaner

Uddannelsessted:					
Udarbejdet af:				Dato:	

Delmål De enkelte delmål skal tilsammen føre til det overordnede formål	Handleplan Aktiviteter der skal til for at nå delmålene	Forventede effekt Hvordan kan det ses, at delmålene er nået - det skal være målbart	Tidshorisont Hvornår starter/slutter aktiviteterne	Ressourceforbrug Tid, hvem, økonomi	Ansvarlig Hvem har hovedansvaret for at det sker
1. Styrke samspillet mellem AMU og FVU - samarbejde mellem uddannelsesinstitutionerne					
2. Flere kortuddannede deltager i vurderinger af basale færdigheder samt i FVU					
3. Gennemførelse af flere FVU-forløb på de erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner					
4. Udvikling af modeller for kombinerede AMU-FVU-forløb samt gennemførelse af disse forløb					
5. Målrettet FVU-indsats i forhold til specifikke målgrupper					

6. Udvikling af god praksis for vejledning af målgruppen					
7. Intern markedsføring af vurdering af basale færdigheder, FVU samt kombineret AMU-FVU					
8. Ekstern markedsføring af vurdering af basale færdigheder, FVU samt kombineret AMU-FVU					
9. Andet					

Bilag 4. Projektets formidlingsaktiviteter

Nyhedsbreve

Projektet har udsendt fire nyhedsbreve for at informere samarbejdsparter og interessenter om projektets aktiviteter, erfaringer og resultater.

Dette bilag indeholder de fire nyhedsbreve. Se de næste sider.

FVU fra A til Z • Nyhedsbrev nr. 1 • april 2010

Flere muligheder for læse- og regneundervisning for voksne i Esbjerg

Af projektleder Ole Møller, EUC Vest

Ca. 1/3 af de personer, der årligt deltager i arbejdsmarkedsuddannelser, har læse-, skrive- og regnevanskeligheder i forhold til de krav, som de møder i og uden for arbejdslivet. For hele arbejdsstyrken gælder, at mellem 150.000 og 800.000 utilstrækkelige basale færdigheder.

Det er stort et problem, ikke mindst fordi læse-, skrive- og regnefærdigheder i stigende grad er en forudsætning for at fastholde tilknytningen til arbejdsmarkedet og for at få det fulde udbytte, når man deltager i erhvervsrettet efteruddannelse.

Derfor ønsker Esbjerg nu at gå foran. Det sker ved, at de erhvervsrettede voksenuddannelser går sammen om projekt *FVU fra A til Z*, der har til formål at styrke spillet mellem arbejdsmarkedsuddannelserne (AMU) og den forberedende voksenundervisning (FVU).

FVU giver voksne mulighed for at forbedre og supplere deres basale færdigheder både i læsning, stavning og skriftlig fremstilling – og i talforståelse, regning og basale matematiske begreber.

Deltagerne i projektet er: EUC Vest, AMU-Vest, Social- og Sundhedsskolen Esbjerg og University College Syddanmark, VUC Vest og AOF Sydjylland. Projektet gennemføres med midler fra Undervisningsministeriet og (for)løber frem til marts 2011.

Projektet skal informere virksomheder og kursister på AMU-uddannelserne om mulighederne for at få vurderet de basale færdigheder, og om mulighederne for at forbedre disse færdigheder gennem deltagelse i FVU.

Projektet sætter fokus på, hvordan voksne kan motiveres til at forbedre deres basale

færdigheder – hvilke barrierer der er, og hvordan disse barrierer kan overvindes.

Det er målet, at der fremover gennemføres flere vurderinger af basale færdigheder og flere FVU-forløb, end der bliver gjort i dag. Når det er relevant for kursisterne, skal FVU kombineres med AMU-uddannelse.

Der vil blive gjort en særlig indsats over for:

- Elektrikere og smede i fremstillingsvirksomheder
- Kortuddannede mellemledere med behov for lederuddannelse
- Kommunale dagplejere
- Social- og sundhedshjælpere
- Bygge- og anlægsarbejdere
- Stilladsarbejdere offshore

Denne indsats skal bane vejen for en bred indsats over for alle voksne, der måtte have behov for at forbedre deres læse-, skrive- og regnefærdigheder.

Regeringens Velfærdsaftale har fastsat, at AMU-uddannelserne skal bidrage til at styrke indsatsen over for personer med læse-, skrive- og regnevanskeligheder.

I projektperioden mødes projektdeltagerne på seks fælles udviklingsseminarer for at arbejde med modeller for, hvordan projektets mål nås. Der har været afholdt to udviklingsseminar i henholdsvis januar og marts 2010.

Mellem seminarerne arbejder projektdeltagerne med udviklingsaktiviteter på projektskolerne og projektdeltagerne mødes på tværs for at udveksle erfaringer.

Yderligere oplysninger om projektet kan fås hos Ole Møller, tlf. 79 13 44 44, e-mail: om@kursuscentervest.dk

AMU-Vest
79 14 03 22

Social- og
Sundhedsskolen
Esbjerg

Mærsk Nielsen HR

- 1 -

Projektets organisering

Projekt *FVU fra A til Z* er organisatorisk bygget op med en projektleder, en projektgruppe, en styregruppe og en følgegruppe.

Virksomhedskonsulent Ole Møller fra EUC Vest er projektleder. Lizzie Mærsk Nielsen og Gitte Vedel fra Mærsk Nielsen HR er proceskonsulenter på projektet

Projektgruppen består af:

EUC Vest:

- Jens Peter Højer, FVU- og ordblindeunderviser
- Bent Gejl, uddannelseskonsulent og vejleder
- Gitte Drewsen, vejleder og coach

AMU-Vest:

- Arne Fogh, konsulent
- Merete Sønderup Hansen, underviser
- Bjarne Jørgensen, underviser

Social- og Sundhedsskolen Esbjerg:

- Marianne May, underviser
- Launy Gregersen, underviser og konsulent
- Inge Uldbaek, underviser og konsulent

University College Syddanmark:

- Hildur Edelberg, konsulent for efter- og videreuddannelse
- Birgit Jelert, ansvarlig for læsevejlederuddannelsen
- Grethe Taagelund, AMU-konsulent

VUC Vest

- Nina Degn Gejl, overlærer

AOF Sydjylland

- Solveig Poulsen, souschef

Styregruppen består af:

- Anette Fuglkjær, salgschef, EUC Vest/KursusCenter Vest
- Leif Rasmussen, uddannelseschef, AMU-Vest
- Mogens Schlüter, udviklingschef, Social- og Sundhedsskolen Esbjerg
- Kim Larsen, dekan, Det Pædagogiske Fakultet, University College Syddanmark
- Bent Laursen, uddannelseskonsulent, VUC Vest
- Solveig Poulsen, souschef, AOF Sydjylland

En af styregruppens vigtigste opgaver er at sikre, at der på projektskolerne er ledelsesmæssig opbakning til projektet. Dvs. at der afsættes de fornødne ressourcer til, at skolerne kan gennemføre vurdering af basale færdigheder, kan udvikle og gennemføre kombinerede AMU-FVU-forløb og kan informere AMU-kursister og virksomheder om mulighederne.

Styregruppen har afholdt to møder i henholdsvis december 2009 og marts 2010.

Styregruppen og projektlederen er i gang med at invitere en række interessenter til at deltage i følgegruppen. Navnene på disse interessenter er endnu ikke på plads. Følgegruppen skal drøfte projektets resultater og medvirke til at sprede informationer om resultaterne til andre centrale aktører, der arbejder med FVU og AMU-uddannelser.

Du kan tilmelde dig nyhedsbrevet ved at sende en mail til projektleder Ole Møller: om@kursuscentervest.dk

FVU fra A til Z • Nyhedsbrev nr. 2 • juni 2010

Projektet er godt i gang – og er blevet en central del af VEU Center Vest

Af projektleder Ole Møller, EUC Vest

FVU fra A til Z er i fuld gang med at give flere uddannelsesmuligheder til voksne i Esbjerg-området, der har læse-, skrive- eller regnevanskeligheder.

Mange kortuddannede voksne, der deltager i arbejdsmarkedsuddannelse (AMU) på en af de erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner, har fået vurderet deres basale færdigheder i dansk og/eller matematik ved at deltage i en vejledende test. Flere kortuddannede vil i løbet af efteråret og vinteren få samme tilbud.

Disse vurderinger skal bruges til, at kursister med læse-, skrive- eller regnevanskeligheder får hjælp og støtte i forbindelse med faglig efteruddannelse – og ikke mindst til at den enkelte kan få vejledning om relevante undervisningstilbud.

De erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner er endvidere i fuld gang med at udvikle uddannelsesforløb, hvor AMU kombineres med forberedende voksenundervisning (FVU) i dansk og matematik. På den måde bliver faglig efteruddannelse koblet direkte til en styrkelse af de basale færdigheder.

Nyhedsbrevet giver eksempler på disse aktiviteter.

FVU fra A til Z kan med glæde konstatere, at projektets aktiviteter spiller en central rolle i det nye VEU Center Vest. Et af VEU Centrets resultatomål er, at flere kortuddannede kommer i gang med læse-, skrive- eller regneundervisning, og at VEU Centrets skoler samarbejder for at nå dette mål.

Projektledelsen af **FVU fra A til Z** har derfor besluttet at invitere sekretariatslederen for VEU Center Vest – Eva Lundgren – med til de fælles udviklingsseminarer.

FVU fra A til Z har haft tre fælles udviklingsseminarer, hvor projektskolerne har arbejdet med deres mål- og handleplaner, og hvor skolerne har drøftet og fået inspiration til de udviklingsaktiviteter, som de skal arbejde med mellem udviklingsseminarerne.

De kommende udviklingsseminarer i projektet finder sted på følgende tidspunkter:

- 21. september 2010
- 1. november 2010
- 10. – 11. januar 2011

Projektet afholder en afsluttende konference den 28. marts 2011, hvor andre erhvervsskoler og interessenter kan få indsigt i projektets erfaringer.

Vurdering af basale færdigheder – aktiviteter og barrierer

En række kursister på AMU-hold har i det første halvår af 2010 fået tilbud om at få vurderet deres basale færdigheder i dansk og matematik.

Det gælder bl.a. en række dagplejere og social- og sundhedshjælpere, der har gået på kursus hos henholdsvis University College Syddanmark og Social- og Sundhedsskolen Esbjerg.

Erfaringerne viser, at det kan være omtåleligt at erkende, at ens basale færdigheder ikke er tilstrækkelige i forhold til krav i job og uddannelse. Det er skolernes erfaring, at vurderingerne 'går tæt på' den enkelte og er forbundet med stærke følelser.

University College Syddanmark har oplevet, at nogle kursister føler sig presset til at deltage i vurderingen, når AMU-

AMU-Vest
70 14 03 22

Social- og
Sundhedsskolen
Esbjerg

Mærsk Nielsen HD

- 1 -

underviseren fortæller om muligheden. Andre kursister ser det som et forstyrrende og tidskrævende element i forhold til, at de har tilmeldt sig et fagligt kursus. Ikke alene går der undervisningstid til selve vurderingen, men man skal også som enkeltperson forlade undervisningen for at få vejledning om resultatet.

En måde at overvinde barrierer på, er at have en faglig tilgang, når kursisterne introduceres til muligheden for vurdering. Det viser erfaringer fra bl.a. Social- og Sundhedsskolen. Kursisterne får her lejlighed til at drøfte, hvorfor det er vigtigt at kunne læse og skrive i deres job – og får herudover en grundig introduktion til, hvad den vejledende læsetest går ud på. Der skal mere end 10 minutters introduktion til at motivere kursister, der oplever vurdering som ømtåleligt. Til gengæld bliver tilslutningen stor.

EUC Vest er ved at gå i gang med at afprøve en faglig tilgang ved introduktion af muligheden for vurdering af basale færdigheder, bl.a. på svejseområdet. Ved kursusstart bliver AMU-kursisterne bedt om at besvare en række faglige spørgsmål, der kan indikere, om den enkelte har problemer med at læse, skrive eller regne. Der følges op på kursister, der har vanskeligheder, og de bliver tilbudt en vurdering af deres basale færdigheder i dansk og/eller matematik.

På flere af projektskolerne har AMU-underviserne selv deltaget i vurdering af basale færdigheder, så de bedre kan fortælle deres kursister om, hvad vurderingen går ud på, og dermed kan fungere som 'ambasadorer'. Det gælder bl.a. AMU Vest, der endog er gået et skridt videre i at 'tage egen medicin' ved at tilbyde FVU til de faglærere, der vil have gavn af at få styrket deres basale kompetencer.

En række kombinerede AMU-FVU-forløb er i støbeskeen

Dagplejere har mulighed for at deltage i et uddannelsesforløb, der kombinerer arbejdsmarkedsuddannelsen 'Leg med sprog' med læse- og skriveundervisning. Forløbet, der har fået navnet Sprogspidserne, er udviklet i samspil mellem University College Syddanmark og kommuner i området. Det første hold starter den 15. november 2010.

Også social- og sundhedshjælpere vil få mulighed for at kombinere faglig efteruddannelse med læse- og skriveundervisning. Social- og Sundhedsskolen Esbjerg er i fuld gang med at aftale sådanne forløb med kommuner i området.

Herudover får medarbejdere inden for rengøring, stilladsarbejde og bygge/anlæg samt salgsarbejde mulighed for at kombinere faglig efteruddannelse med læse-, skrive- og/eller regneundervisning.

AMU Vest og EUC Vest er i gang med at aftale med virksomheder, at sådanne forløb gennemføres i løbet af efteråret 2010 og foråret 2011.

FVU fra A til Z har af Undervisningsministeriet fået dispensation til at gennemføre FVU med en varighed på minimum 15 timer, svarende til 20 undervisningstimer/lektioner á 45 minutter.

Normalt skal et FVU-forløb have en varighed på minimum 30 timer, svarende til 40 undervisningstimer á 45 minutter.

Muligheden for afkortning af FVU skal bruges til afprøve, om motivationen for FVU blandt kortuddannede og deres virksomhed øges ved at kunne give en god 'forsmag' på læse-, skrive- og regneundervisning. Deltagerne på afkortede FVU-forløb kan færdiggøre FVU gennem supplerende undervisning.

**Du kan tilmelde dig nyhedsbrevet
ved at sende en mail til projektleder Ole Møller: om@kursuscentervest.dk**

AMU-Vest
79 14 03 22

Social- og
Sundhedsskolen
Esbjerg

Mærsk Nielsen HD

- 2 -

FVU fra A til Z • Nyhedsbrev nr. 3 • oktober 2010

Et stort skridt nærmere et fælles FVU-korps

Af projektleder Ole Møller, EUC Vest

Det er nu lykkedes projektskolerne i **FVU fra A til Z** at få ansat flere lærere, der enten allerede har kompetence til at undervise på FVU eller som nu går i gang med en uddannelse som FVU-underviser. Det er meget glædeligt, fordi manglende underviserkapacitet er en barriere for at øge FVU-aktiviteten på erhvervsskolerne.

Hvordan bliver man FVU-underviser?

En vej er at bestå to moduler på den pædagogiske diplomuddannelse 'Undervisning i læsning og matematik for voksne'. En anden er at bestå en af Undervisningsministeriet godkendt læreruddannelse i FVU-læsning eller FVU-matematik.

EUC Vest har ansat to nye undervisere i FVU-læsning, som tilknyttes Kursuscenter Vest. Skolen har endvidere afsat midler til, at yderligere to af skolens undervisere kan blive efteruddannet til at blive FVU-undervisere. University College Syddanmark har ligeledes udvidet med to undervisere i FVU-læsning. I forvejen råder Social- og Sundhedsskolen Esbjerg og ikke mindst VUC Vest og AOF Sydjylland over en del FVU-undervisere.

Vi har i projektet aftalt, at hvis den enkelte projektskoles underviserkapacitet ikke rækker, så låner vi FVU-undervisere af hinanden. Fx har Social- og Sundhedsskolen Esbjerg en aftale med EUC Vest – University College Syddanmark har en aftale med AOF Sydjylland – og AMU Vest har en aftale med VUC Vest om lån FVU-undervisere.

FVU fra A til Z har derved medvirket til, at vi i Esbjerg-området er kommet et stort skridt nærmere et fælles FVU-korps – til gavn for virksomheder og deres medarbejdere og til gavn for andre uddannelsessøgende.

FVU fra A til Z har til formål at styrke samarbejdet mellem AMU og FVU. Deltagerne i projektet er: EUC Vest, AMU-Vest, Social- og Sundhedsskolen Esbjerg og University College Syddanmark, VUC Vest og AOF Sydjylland.

Projektet gennemføres med midler fra Undervisningsministeriet og afsluttes i foråret 2011.

Fælles oversigt over FVU-hold i Esbjerg-området

De projektskoler, som har driftsoverenskomst med VUC på FVU-området, har sat sig sammen for at udvikle en fælles oversigt over, hvornår der starter FVU-hold på de erhvervsrettede skoler, VUC og AOF.

Det er foreløbig aftalt, at der som minimum skal starte åbne FVU-hold én gang om måneden – enten på VUC Vest, AOF Sydjylland

eller på Social- og Sundhedsskolen Esbjerg. Alle skolerne i VEU Center Vest kan henvise kursister til disse forløb.

Oversigten over åbne FVU-hold vil komme til at ligge på VEU Center Vests hjemmeside:
www.veu-center.dk/dit-veu-center/veu-center-vest.aspx.

AMU-Vest
70 14 03 22

UNIVERSITY COLLEGE
SYDDANMARK
UCSYD.DK

Mærsk Nielsen HD

Klæde AMU-lærerne på til at gennemføre vurdering af basale færdigheder

Et af de centrale temaer i **FVU fra A til Z** er, at AMU-faglærerne skal klædes på til at kunne gennemføre vurdering af basale færdigheder for kursister på deres AMU-hold.

På Social- og Sundhedsskolen Esbjerg har man grebet det an på den måde, at AMU-lærerteamet deltager i et 2 timers forløb, hvor skolens FVU-underviser fortæller om, hvad den Vejledende Læsetest for Voksne går ud på - hvordan man kan introducere deltagerne til testen - og hvordan man giver deltagerne en individuel tilbagemelding på testresultatet.

Lærerteamet tager selv testen, så de kan være bedre ambassadører, både når de skal motivere AMU-kursister til at deltage i testen og når de skal stå for gennemførelse af testen. FVU-underviseren på skolen har udviklet en overskuelig mappe, der kan støtte lærerteamet gennem en række centrale informationer til brug ved test og vejledning.

I projektet er der endvidere udviklet en powerpoint præsentation, som underviserne kan benytte, når de informerer kursisterne om den Vejledende Læsetest og Matematiktest for Voksne.

Eksempler på forløb, hvor AMU kombineres med FVU

Om få uger starter endnu et forløb, hvor arbejdsmarkedsuddannelse kombineres med læse- og skriveundervisning. Det sker på University College Syddanmark og markedsføres med titlen Sprogspidserne. Forløbet henvender sig til dagplejere og gennemføres efter aftale med kommuner i området. Forløbet kombinerer halve dage med AMU og halve dage med FVU.

Hvad er en sprogpids? Det er en, der har særlig viden om, hvordan man støtter børn i at udvikle deres sprog. En der selv arbejder med at blive bedre til at læse og skrive. En der kan give gode ideer til sine kolleger.

Læs mere om sprogpids-forløbet på www.ucsyd.dk under oversigten over AMU for dagplejere.

AMU Vest er også godt på vej med et par kombinerede forløb. Ved et af skolens efteruddannelsesforløb som kloakrør lægger er der tilbud om, at deltagerne kan starte med et for-kursus med undervisning i dansk, regning og it.

Herudover er AMU Vest ved at lægge sidste hånd på et tilbud om at kombinere faglig efteruddannelse inden for daglig erhvervsrensning med læse- og skriveundervisning. Det er planen, at dette forløb gennemføres med halve dage med AMU og halve dage med FVU.

For-kursus til Kloakrør lægger-uddannelse
Start med et for-kursus med dansk, regning og it, hvis du har det svært med ord og tal ... så bliver det lettere for dig at blive kloakrør lægger

Læs mere om tilbuddet på www.amu-vest.dk/artikel/876741.

Modeller for kombinationsforløb. FVU kan kombineres med AMU på flere måder. FVU kan gennemføres forud for et AMU-forløb eller i forlængelse af et AMU-forløb. FVU kan også kombineres løbende med et AMU-forløb – enten ved at veksle mellem halve dage med FVU og halve dage med AMU – eller ved at veksle mellem hele dage med FVU og hele dage med AMU.

Du kan tilmelde dig nyhedsbrevet ved at sende en mail til projektleder Ole Møller: om@kursuscentervest.dk

FVU fra A til Z • Nyhedsbrev nr. 4 • december 2010

Fælles kompetenceudvikling om hvordan FVU kan markedsføres

Af projektleder Ole Møller, EUC Vest

En af de vigtige opgaver for erhvervsskolerne i projekt **FVU fra A til Z** er at markedsføre FVU over for kursister på arbejdsmarkedsuddannelserne og over for ledelsen og medarbejdere på arbejdspladserne.

For at understøtte den opgave, holder projektet den 6. januar 2011 et fælles seminar om, hvordan erhvervsskolerne bedst muligt markedsfører FVU over for arbejdspladserne. Seminaret skal klæde undervisere og konsulenter på til at formidle det gode budskab om, at det er en god idé at deltage i vurdering af basale færdigheder og FVU, hvis man har læse-, skrive- eller regnevan-skeligheder.

Projektseminaret arrangeres i samarbejde med VEU Center Vest og finder sted på Social- og Sundhedsskolen i Esbjerg.

På seminaret vil der være oplæg fra VUC om, hvordan man kan informere arbejdspladser om muligheden for vurdering af basale færdigheder og FVU. Der vil være praktisk 'salgstræning', der gennemføres som Forumteater – og der vil være erfaringsudveksling og drøftelse af, hvad der virker i markedsføringen af FVU.

FVU fra A til Z har til formål at styrke samspillet mellem AMU og FVU. Deltagerne i projektet er: EUC Vest, AMU-Vest, Social- og Sundhedsskolen Esbjerg og University College Syddanmark, VUC Vest og AOF Sydjylland.

Projektet gennemføres med midler fra Undervisningsministeriet og afsluttes i foråret 2011.

VEU Center Vest har besluttet, at aktiviteterne i **FVU fra A til Z** spiller en central rolle i VEU-center-samarbejdet.

Succes med dagplejere på kombineret AMU- og FVU-forløb

Af kommunikationsmedarbejder Niels Rysz, University College Syddanmark

De første dagplejere er netop færdiguddannede 'sprogspidser'. På to uger har de lært, hvordan børn kan lege og synge sig til nye ord og sætninger. Og de har øvet deres eget skriftsprog til et arbejdsliv med mere dokumentation.

Et bedre skriftsprog og mere viden om børns sprogudvikling – det har været de to vigtigste mål for Heidi Nielsen og Ulla Gejl, som netop er færdige med to ugers kursus hos University College Syddanmark i Esbjerg. Kursustitlen er 'Sprogspidserne', og som nyudklækkede sprogspidser føler de, at de har fået brugbar ny viden og inspiration med hjem til dagplejen:

Dét, der er kanon ved det her kursus, er, at du får så mange redskaber med hjem. Både med hensyn til dig selv, sproget og dit daglige arbejde med børn, siger Heidi, som har været dagplejer i tre år. Hun fortsætter:

Legen med sproget er det vigtigste. Vi gør en masse ting som dagplejere, men her har vi fået en hel masse teori med om, hvorfor vi gør, som vi gør.

Frøen hopper

En del af den teori handler om, hvordan man bruger historier og billeder til at træne børns sprogudvikling.

Man kan give legen en anden betydning ved, at man sætter nogle ord på samtidig med. I stedet for bare at hoppe kan man sige: 'frøen hopper'. Det er sjovt nok at hoppe, men det bliver mere spændende, hvis man siger: "Vi er frøer, og vi hopper!", forklarer Ulla.

Ved at knytte billeder og historier til ordene, lærer børnene dem hurtigere.

Det giver også genkendelighed. Hvis de ser et billede af en skov, og du bliver ved med at nævne, hvad der er på det billede, så kan de til sidst se en skov for sig, når de hører ordet.

Unikt kursus

Kombinationen af at arbejde med eget skriftsprog og børns sprogudvikling samtidigt er ikke prøvet før. Men den giver god mening for dagplejerne, som i dag skal dokumentere deres arbejde mere end før.

Her får vi hjælp til at lære at formulere os rigtigt. Tit er det et problem, når man selv står med det – det er jo 12-14 år siden, jeg har gået i skole. Og det er vigtigt, at pædagogerne og forældrene forstår, hvad vi mener, siger Ulla.

Kan det virke for mig?

Hun og Heidi Nielsen glæder sig til at komme hjem og bruge erfaringerne i dagligdagen.

Vi har fået flere idéer, fordi vi er flere på holdet og har forskellige baggrunde. Det er godt at få nogle nye vinkler på, fordi vi i det daglige arbejder meget selvstændigt. Man kommer herind og siger: "Nå, det har hun haft succes med – så kunne det også være, det kunne virke for mig?", slutter Ulla.

Nyt kursus

Kurset 'Sprogspidserne' gennemføres igen den 9 – 19 i maj 2011. Tilmelding kan ske ved at ringe eller skrive til studiesekretær Hanne Gerhardt (heg@ucvest.dk /7614 7138).

Gode erfaringer med faglig regning og matematik i AMU-forløb

Som omtalt i nyhedsbrev nr. 3 (oktober 2010) er AMU-Vest på vej med flere efteruddannelsesforløb, hvor AMU kombineres med FVU. Men herudover giver skolen også tilbud om, at AMU-kursister kan få styrket deres regne- og matematikfærdigheder gennem AMU-kurset 'Faglig regning og matematik'.

Kursister, der gennemfører kurset i faglig regning og matematik har lettere ved at forstå og løse de teoretiske opgaver, som de stilles overfor på uddannelserne, og de har lettere ved at omsætte teori til praksis. Derved forøger de deres chancer betragteligt for at bestå de teoretiske prøver.

Kurset kan ikke erstatte FVU-matematik, men det kan give kursister og faglærere en succesoplevelse. Og det er jo slet ikke så ringe!

'Faglig regning og matematik' er et 5-dages AMU-kursus, der primært retter sig mod deltagere i erhvervsrettet efteruddannelse og i læn- gerevarende forløb.

Formålet er at give deltagerne mulighed for at styrke og videreudvikle deres kundskaber inden for regning og faglig matematik, således at de øger deres færdigheder i at anvende relevante metoder og teknikker ved løsning af opgaver inden for bestemte fagområder.

AMU-Vest
70 14 03 22

Mærsk Nielsen HD

Flere har glæde af "investeringen":
Kursisten, der består prøver og eksamener.
Arbejdsgiveren, der får en kompetent medarbejder med de nødvendige beviser. Faglæreren, der får gode beståelsesprocenter og evalueringer - og "samfundet", der får noget for uddannelsespengene.

AMU-Vest har stor succes med at tilbyde og gennemføre 'Faglig regning og matematik' forud for "kloakrørlægger"-uddannelsen. Denne uddannelse varer 32 dage og består

af 10 del-mål, der skal bestås, før der kan udstedes et rørlægger-bevis. Uddannelsen er første skridt på vejen mod en kloakmestereksamen.

AMU-Vest har også succes med at tilbyde kurset til deltagerne på den 2 årige stilladsmontøruddannelse. Der er tale om en meget alsidig uddannelse, der kvalificerer deltagerne bredt til alle forekommende arbejdsopgaver inden for området.

**Du kan tilmelde dig nyhedsbrevet
ved at sende en mail til projektleder Ole Møller: om@kursuscentervest.dk**

AMU-Vest
79 14 01 22

UNIVERSITET SØNDERS
SYDDANMARK
UCSYD.DK

Mærsk Nielsen HD

- 3 -